

Ob robu poročila

»Svobodna Evropa«

Včeraj je bilo na tem mestu rečeno, da se zdela ni vse fašistično, protirevolucionarno, kar na Madžarskem demonstrira in zahteva ukrepe, ki edini lanko urnejo delo; potreben mir. Danes pa je treba temu dodati še drugo plat: netaktno, neodgovorno poročanje nekaterih zahodnih listov in agencij o madžarskih dogodkih.

Na izrednem zasedanju bonnskega parlamenta, posvečenemu Madžarski in Egiptu, so poslanci — znani po svojem izrazito protikomunističnem razpoloženju — ostro opozorili na nevarno poročanje nekaterih listov, zlasti pa radijske postaje »Svobodna Evropa«. Na račun te postaje, ki jo vzdržujejo ameriške privatne organizacije, deluje pa na ozemlju Zvezne republike, je bilo izrečenih precej bridkih. Zaradi njenega hujskanskega poročanja o Madžarski, zaradi poročanja, ki je doprineslo k nastrenju položaja, k še hujšemu krvoprelitju.

V tistem času je dunajsko glasilo socialnih demokratov »Arbeiter Zeitung« podobno opozorilo pred vestmi, ki širijo zmedo in še večji nemir ter obsodilo »stajne radijske postaje madžarskih borcev za svobodo, o katerih nihče ne ve kaj so in kdo stoji za njimi. Avstrijski notranji minister Helmer pa je svrnil pred informacijami, ki dostikrat napovedujejo iz tega tanka tan-pokopski diviziji, iz novinarja, ki so ga podpirali preiskavi; pa zaženjenju pošiljko pomoči.

»Tovrstno informiranje odprava več stvari: pretiravanje in upašanje še večjega nemir-ja ob že dovolj hudih in težkih dogodkih; težnja po še hujšem zastrenju odnošajev med državami vzhoda in zahoda; dvojno mero človečnosti, saj se ob madžarskih državah ne najde besede sočutja za egiptovske; bitenje madžarske revolucije in s tem letanje postla tistim, ki za vsakim dejstvom vidijo samo protirevolucionarje.

V tem smislu so se glasile že mnoga obdobja. A vendar se takšno poročanje nadaljuje. Kot da bi na Madžarskem ne bilo dovolj žrtev, kot da bi naložaj ne bil že dovolj težak.

Kovčki za Pariz

Praden je Eden odletel na Jamajko, je menda hotel govoriti po telefonu z Eisenhowerjem. Toga ta ni hotel niti po telefonu govoriti z njim. To je oče sira Antonija tak-ko strlo, da je pripravil kovčke in sel na dopust. Eisenhower odločno kuha jezo na Angleže in Francoze in se prično pripravljati, da bo 16. decembra sprejel v Washingtonu indijskega premiera Nehruja.

Medtem pa okrevajoči Foster Dulles pripravljajo kovčke in zapiske, da bo odletel v prihodnjih dneh v Pariz, kjer se bo razgovarjal s Francozi in kjer bo sestank atlantskega sveta. Družinski prepri, ki se bo takrat brez dvoma razvnel, ne bo prijeto poslušati. Vsi dobro vedo, kaj bodo Francozi očitali Američanom. »Ljubši vam je Naser od starih zaveznikov. Rajši imate Burgibo kot nas. Izsiljete nas s petrolejem. Pravcarav pa ste vi odrekli Naserju kredite za graditev Asuanskega jezusa.

Američanom najbrž ne bo treba dolgo in dosti govoriti. Vse adute imajo oni v rokah. Kadar koli je Cabot Lodge glasoval v Združenih narodih proti britanski - francoski agresiji v Egiptu, je pridobil nekaj več prijateljev Eisenhowerju. Videti je, da bodo Američani s tem pridobivanjem prijateljev nadaljevali.

Kar koli bo že Dulles v Parizu povedal in objavil, v teh le točkah bo najbrž ostal neomajen: 1. Umik iz Egipta kot pogoj za morebitno ameriško pomoč. 2. Cimprejšnje očiščenje Sueškega prekopa z vsemi razpoložljivimi sredstvi. 3. Priprava dolgoročnih rešitev in odstranjanje vzrokov napetosti na Srednjem vzhodu. 5. tem v zvezi ureditve odnosov med arabskimi državami in Izraelom. 4. Doseči stabilizacijo arabskega sveta (tutegne se zgoditi, da bo Naser le zidal Asuanski jez). 5. Nadaljnje pridobivanje azijsko-afriških prijateljev. Če bodo Francozi (in Britanci tudi) s tem zadovoljni, prav. Če ne, bodo ZDA pripravile, da se lahko privo- gnovali in bazale med nana- dam na Egipt. Bip

Zunanja politika Bonna

Miren ton in zelo previdne formulacije

BONN, 7. dec. (Tanjug). Zahodnonemški minister za zunanje zadeve von Brentano je govornik pred zveznim parlamentom o gospodarskih odnošajih zveze republik s Sovjetsko zvezo, LR Kitajsko in vzhodno-evropskimi državami. Ko je odgovarjal na interpelacije poslancev socialdemokratske in svobodne demokratske stranke, je poudaril, da je za Zahodno Nemčijo to vprašanje političnega pomena in priporočil največjo previdnost pri proučevanju odnošajev s temi državami.

Brentano je pojasnil stališče vlade ob zahtevi socialnih demokratov in liberalcev, da bi proučili možnost za sklenitev trgovinske pogodbe s Sovjetsko zvezo in ustanovitve trgovskih poslancev s konzularnimi pravici; v LR Kitajski in vzhodno-evropskih državah. Dejal je, da bi bilo za podpis redne trgovinske pogodbe med zvezo republiko Nemčijo in SZ potrebno ugodnejše vzdušje kot je sedanj. v odnošajih med obema državama. Kar zadeva drugo vprašanje, je Brentano dejal, da bi redni trgovinski odnošaji mejili na diplomatsko priznanje teh držav, ki vzdržujejo diplomatske odnose z Vzhodno Nemčijo, kar je nasprotno vladni politiki.

Toda zunanji minister je v govoru v zelo previdnih formulacijah napovedal, da razvoj v teh državah le ne izključuje možnosti, da ne bi vlada spreminila svoj sklep. Ko je namigoval na svoje nedavne izjave pred zunanje-političnim odborom Bundestaga, v kateri se je bil opredelil za postopno normalizacijo ekonomskih zvez z nekaterimi vzhodnoevropskimi državami in Kitajsko, je dejal, da je pred parlamentarnim odborom mogoče o teh vprašanjih govoriti bolj od-

krito kot na plenarni seji ter pozval poslance, naj počakajo na razvoj dogodkov. Lahko se zgodi, da bi se eno ali drugo državo lahko prišlo do tekih odnošajev prej, kakor bi človek pričakoval.

Brentano je navedel podatke o sedanji trgovinski zamenjavi, ki poteka na podlagi neuradnega gospodarskega poslovanja med gospodarskim zbornicami. Leta 1950 je zamenjava z vzhodnoevropskimi državami in Kitajsko znašala 710 milijonov mark, leta 1955 pa že 1 milijardo 251 milijonov mark. V prvih 10 mesecih letos je za 1 milijardo 786 milijonov mark preseženo na raven zamenjave, ki jo je Nemčija leta 1937 imela s temi državami. Brentano je tudi povedal, da je zvezna republika tudi v zunanjepolitičnem zamenjavni večine teh držav na enem izmed prvih mest.

V parlamentarnih krogih posebno opozarjajo na miren ton in zelo previdne formulacije, ki jih je uporabljal von Brentano, ko je obrisl namene vlade glede razvijanja njenih odnošajev z vzhodnoevropskimi državami in Kitajsko. Poročilo zunanjega ministra je vzbudilo vtis, da vlada ne želi, da bi o teh vprašanjih razpravljali v borbenem vzdušju z opozicijo. Njegove besede, da lahko »prežive diskusije samo zavirajo konstruktivno delo, so razumeli kot napoved, da bi bila vlada v nekih okoliščinah voljna začeti v normalizaciji ekonomskih odnošajev z nekaterimi vzhodnoevropskimi državami, ne da bi pri tem žrtvovala svoj politični ugled. Menijo, da se bodo v tem smislu nadaljevali zdej posvetovanja o teh vprašanjih, ki jih vedno bolj odločno zastavljajo vplivni gospodarski krogi in opozicija v odborih Bundestaga.

Island in ZDA

Washington, 7. dec. (AP). Ameriško zunanje ministrstvo je sporočilo, da je islandska vlada pristala na nadaljnjo navzočnost ameriških čet na otoku. Islandska vlada je sprejela ameriško zahtevo, zaradi »nedavnega poslabšanja mednarodnega položaja«. Ameriške čete so na Islandu od leta 1951. V obveščenih krogih se je zvedelo, da bo ameriška vlada nudila Islandu pomoč za pokrpite dolarskega primanjkljaja, ki znaša približno 30 milijonov dolarjev na leto.

Ameriški protest

WASHINGTON, 7. dec. (AP). Na zahtevo ameriškega zunanjega ministrstva se je odpravnik poslovov sovjetskega veleposlanstva v Washingtonu Sergej Struganov sestel z državnim podsekretarjem Robertom Murphyjem. Razgovor je trajal samo 10 minut. Ob tej priložnosti je Murphy izrazil Struganovu protestno noto ameriške vlade, ker so bili predvčeršnjim pred ameriškim veleposlanstvom v Budimpešti postavljeni sovjetski tanki, ki so skupini demonstrantov zaprli pot v veleposlanstvo. V ameriškem protestu je rečeno, da pomeni ta sovjetska akcija »vmešavanje v delo tujega diplomatskega zastopstva«.

Stavka v Jordaniji

Aman, 7. dec. (Reuters). Danes so po vseh jordanskih mestih organizirali dvourno generalno stavko iz protesta proti politiki predsednika kraljeve vlade Nuzi Sa'ida do Sirije in Egipta, in zaradi aretacij iraških politikov. Stavka je potekala v miru in ni bilo nobenih demonstracij ali incidentov.

Konec splošne debate v OZN

New York, 7. dec. (AP). - Generalna skupščina OZN je včeraj popoldne nadaljevala splošno debato. Prvi govornik, iraški delegat Fadil el Džamali, je izjavil, da bi razlogi, ki jih navaja Izrael kot opravičilo za agresijo proti Egiptu, pognali svet v novo svetovno vojno, če bi bil sprejet kot načela Združenih narodov.

Ti razlogi bi tudi lahko služili kot opravičilo za umčenje izraelske države po arabskih državah — je dejal Džamali. Pripomnil je, da Palestina ne bo nikoli postala izključno izraelska. Kadar gre za palestinsko vprašanje, je dejal iraški delegat — postanejo tedaj vsi arabski narodi egiptovski in vsi arabski voditelji Naserji. On meni, da je pred Združenimi narodi tale alternativa: poslati palestinske begunce nazaj na domove, ali pa dovoliti, da se sedanji položaj nadaljuje 'n da nenehno ogroža mir na svetu.

Delegat Velike Britanije Pierson Dixon je izjavil, da morajo Združeni narodi, ki iščejo rešitev sušeskuemu problemu, paziti, »da ne bi odprli Srednji vzhod sovjetskemu komunizmu«. Dejal je tudi, da se bodo anglo-francoske sile kmalu umaknile iz Egipta in da bi tudi Sovjetska zveza morala umakniti svoje čete iz Madžarske. Nato je britanski delegat zavrnil egiptovske trditve, da so britanske in francoske sile razrušile Port Said in blokirale Sueški prekop.

Prehivalstvo Budimpešte je hudo prizadeto. V mestu primanjkuje hrane. Zato je Rdeči križ organiziral prenosne kuhinje, ki delijo najpotrebnejšim tople obroke

SPREJEM NA FINSKEM VELEPOSLANSTVU V MOSKVI

Šepilov o Madžarski

»Noben sovjetski vojak ne bo ostal na Madžarskem proti volji madžarske vlade in madžarskega naroda«

MOSKVA, 7. dec. (Tanjug). Sovjetski zunanji minister Šepilov je v razgovoru s tujimi novinarji na sprejemu v finskem veleposlanstvu, ki je bil pririce ob finskem naročnem prazniku, izjavil, da so na Srednjem vzhodu elementij zboljšanja, da pa so tudi znamenja nevarnosti.

Kot pozitivni moment je navedel anglo-francoski sklep o umiku čet iz Egipta, kolikor je točna novica o ukazu za umik in kolikor ni ta vezna na pogodbe. Zaskrbljenost pa po mnenju Šepilova vzbuja koncentracija čet na mejah Sirije in Libanona ter Izraela in dejavnost Turčije. Danes skušajo prikazati Sirijo kot komunistično državo, čeprav ni v tej državi niti trohice resnice — je pripomnil Šepilov.

Na nadaljnja vprašanja tujih novinarjev je Šepilov poudaril, da ni mogoče primerjati agresije proti Egiptu s intervencijo na Madžarskem, ker sta to dve različni stvari, ki ju nikakor ni mogoče združevati. Cimprej se bodo nadaljevale čete umaknile iz Egipta, tem boljše bo. Ker pa zadeva navzočnost sovjetskih čet na Madžarskem, bo po ministro-

vih besedah to vprašanje proučeno, brž ko bo obnovljen red. Pripomnil je, da noben sovjetski vojak ne bo ostal na Madžarskem proti volji madžarske vlade in madžarskega naroda. Na nova vprašanja tujih novinarjev, čet na mejah Sirije in Libanona ter Izraela in dejavnost Turčije, Danes skušajo prikazati Sirijo kot komunistično državo, čeprav ni v tej državi niti trohice resnice — je pripomnil Šepilov.

SPOPADI V BUDIMPEŠTI

BUDIMPEŠTA, 7. dec. Radio Budimpešta poroča, da je prišlo včeraj na ulicah Budimpešte do spopada med manifestanti in demonstranti. »Delavci in stari komunistični borci so na več mestih v Budimpešti sklicali mitinge«, je rečeno v radijskem poročilu. Na teh mitingih so zahtevali, naj vlada čimprej vzpostavi red in naj v ta namen uporabi vsa sredstva, ki jih ima na razpolago. Radio Bu-

dimpešta trdi, da so skušale manifestacije razbiti izvažni orožje. Pri zahodnih železniški postaji je bila med streljanjem ubita neka delavka. Policija je aretirala več kot 30 oseb. Hkrati je radijska postaja Budimpešta prenesla poročilo budimpeštanske policije o aretaciji nekaj oseb, ki so osumljene, da so začele akcijo z namenom povzročiti nerede. Do aretacij je prišlo po številnih pritiskih in zahtevah meščanov, kar je »prisililo policijski komisarjat, da je proti ostankom kontrarevolucionarnih izvažev najstrožje ukrepal«.

Policija tudi opozarja, da so se v mestu pojavili številni letaki, ki pozivajo prebivalstvo na demonstracije, stavke in oborožene akcije.

Nova poljska mladinska zveza

Varšava, 7. dec. (Tanjug). Na vsepoljskem posvetovanju zastopnikov rzenih skupin in združenj delavske in študentske mladine, ki se je začelo v Varšavi, razpravljajo o ustanovitvi poljske revolucionarne mladinske zveze. Ta zveza bi zajemala vsjo poljsko mladino, ki odobra program VIII. plenuma partije in svoj svetovni nazor postavlja na načela marksizma-leninizma.

Poziv el Kuailija Iraku

Damask, 7. dec. (Reuters). Predsednik Sirije Sukri el Kuaili je pripovedil Iraku, naj prekine z Bagdadom paktom, ki je po njegovih besedah »imperalistična zveza, vsiljena Iraku«.

Atlantski dossier

Pariz, 7. dec. (Tanjug). - Francoski politični strokovnjaki pripravljajo »atlantski dossier« za bližnji sestanek treh zunanjih ministrov ZDA, Velike Britanije in Francije v Parizu. Ameriški državni sekretar Dulles bo prišel v Pariz v nedeljo, 11. decembra pa se bo udeležil letnega zasedanja sveta ministrov Atlantskega pakta. Pred tem sestankom se bodo zasebno sestali Dulles, Lloyd in Pineau. Menijo, da bo od tega sestanka marsikaj odvisno.

Napad na Egipt, dogodki na Madžarskem in splošni mednarodni položaj — vse te težave so takorekoč povzročile razkol v Atlantskem paktu. Predvsem je po anglo-francoskem pojmovanju oddaljevanje Amerike od »življenjskih potreb Evrope omogočilo prodor sovjetskega vpliva na Srednji vzhod in zavestno akcijo v Egiptu. Društvo tezo pa zastopajo ameriški predstavniki ob podpori Zahodne Nemčije in nekaterih drugih držav. Ti menijo, da je akcija Pariza in Londona proti Karu kompromitirala zahodni svet v

azljsko-afriških državah in »vezvala roke svobodnemu svetu za široko akcijo proti sovjetski intervenciji na Madžarskem«. Trejo tezo zastopa skupina mladih držav, ki sicer podpira ameriško kritiko anglo-francoske akcije na Srednjem vzhodu, ki pa želi, da bi bil NATO izključno defenzivna vojska organizacija.

Rehabilitacija na Poljskem

Varšava, 7. dec. (Tanjug). Vrhovno sodišče je po smrti rade rehabilitiralo 19 oficirjev poljske vojske, ki so jih ustrelili leta 1951 zaradi vohunstva. Casopis »Express Vieczorni« zahteva, »a polkičajo na odgovornost in kaznujejo krivce za smrt nedolžnih poljskih oficirjev«.

Za neodvisnost Singapura

Singapur, 7. dec. (Reuters). Predsednik singapurske vlade Lim Hock je izjavil, da bo v nedeljo odgovoril v London, kjer se bo pogajal z britansko vlado o prihodnosti Singapura. Kij je zdej britanska kolonija. »Ne grem v London prosit, ampak zahtevam pravico za singapursko ljudstvo«, je izjavil Lim. Na pogajanjih bo skušal zagotoviti nobrajje samoupravo Singapuru.

MACMILLAN POZIVA POSLANCE SPODNJEGA DOMA

Zakopljimo bojno sekuro

Eden ne bo obiskal Avstralije in Nove Zelandije

London, 7. dec. (Tanjug). Na koncu dvodnevne debate v Spodnjem domu o politiki vlade na Srednjem vzhodu je finančni minister MacMillan pozval vse poslance, naj »zakopljejo bojno sekuro« in naj s skupnimi močmi delajo za prihodnost. Debatu v zadnjih dveh dneh je potekala brez ostrine in znamenj politične nestrpnosti. ki je bila tako značilna za ton, ki je vladal v parlamentu zadnji mesec. V debati so tako predstavnik opozicije kot vlade poudarjali pomen okrepitve anglo-ameriškega zavezništva in sodelovanja v Britanski skupnosti narodov. MacMillan je tudi poudaril pomen aktivnega angaziranja ZDA v Bagdadskem paktu.

razgovori med Veliko Britanijo in Francijo o anglo-francoski intervenciji, ko bi Izrael napadel Egipt. Ko je Izrael napadel Egipt, bi morala britanska vlada skupaj z ameriško in francosko nastopiti na podlagi tristranske deklaracije iz leta 1950 in podpreti resolucijo v Varnostnem svetu o prekinitvi ognja. V imenu vlade je zaključil debato Richard Butler, ki je trdil, da bi prišlo na Srednjem vzhodu do vojne večjega obsega, ko ne bi bila Britanija intervencionala. Pripomnil je, da je danes v Siriji resnična sovjetska nevarnost in da »miru na Srednjem vzhodu ni mogoče zagotoviti brez Atlantskega pakta«.

Novozelandski predsednik vlade Sidney Holland je izjavil, da je odgojen obisk premiera Edena v Novi Zelandiji. Do katerega bi moralo priti v začetku prihodnjega leta. Eden ne bo obiskal niti Avstralije. Predsednik Holland je izrazil upanje, da gre v obeh primerih samo za odgojitve in ne za preklic obiska britanskega premiera v Novi Zelandiji in Avstraliji. Na koncu debate o Srednjem vzhodu je britanski Spodnji dom s 325 proti 260 glasovi zavrnil amandma laburistične opozicije na vladni predlog resolucije. Laburistični amandma je kritiziral politiko vlade do Srednjega vzhoda. Pri glasovanju o vladni resoluciji, ki je zahtevala zaupnico, je vlada dobila večino 52 glasov. Nekateri konservativni poslanci so se vzdržali pri glasovanju o tej resoluciji, da bi tako izrazili nesoglasje z vladno politiko na Srednjem vzhodu. Ti konservativni poslanci so bili vedno proti umiku britanskih sil s področja Sueškega prekopa.

"NIMAMO!"

S kupci skozi mariborske trgovine

V zadnjih tednih so mariborske trgovine polne kupcev. Ljudje mnogo kupujejo — na kredit in za gotovino. To najbolj zgovorno potrjujejo blagajniški dnevniki trgovskih podjetij. Samo pri »Zarje« so na primer 28. novembra prodali za 5.604.000 dinarjev blaga, 1. decembra za 5.158.000 dinarjev — v celoti so zabeležili porast v primerjavi z lanskim letom od oktobra dalje. December pa po dosedanjih izračunih obeta še več.

Mariborske trgovine so lepo urejene, izložbe vabljive. Cioveč bi mislil, da je nakupovanje danes docela užitek, samo če imaš denar, virman ali nakazilo za kredit. Pa ni tako. Nedavno sem bila sama med kupci.

Ne spadam med izbirne kupce, nasprotno, večkrat sem že bila kregana, da premalo izbiram, da kupim kar v prvi trgovini. Ko pa sem pred dnevi z možem šla na nakupovanje, kajub svoji »skromnosti« v dveh urah nisem mogla kupiti treh, prevzaprav vsakdanjih stvari: blago za zimsko krilo, žabice in možki pulover.

V velikih poslovalnicah »Zarje« se je kar trilo ljudi. Dobre četrte ure čakanja — in prerinila sem se do puha ter povedala svojo prvo željo: blago za krilo, temnotrjavne barve. Prodajalka je potegnila s police tri bale blaga: kamgarn, fresko in tweed. Potipam prvega, drugega — oba pretanaka za zimsko krilo, ki ga nosim z jopo, tweed pa je prost.

— Imate kaj debelejšega?
— Na žalost, v rjavem nič, se je oglašil odgovor.
— Smem dati kaj drugega?
Zahvalila sem se. Prvi neuspeh me ni spravil v slabo voljo. Preselila sem se na drug konec prodajalne.
— Zdaj bova kupila pulover z »re«, sem dejala možu, ki je še kar potrpežljivo prenašal prve zapletljive.

Trije polurji, ki nama jih je prodajalka pokazala, bi po velikosti ustrezali. Toda prvi je bil ostre volne, drugi nekoliko boljše volne je bil nemogoče barve, tretji pa nemavna greda.

— Imate še kaj drugih vzorcev? sem vprašala, prepričana, da se bo v polnih policah volnenih izdelkov vendar kaj našlo. Iz odgovora sem zvedela, da so sami manjši modeli, pa ženski in otroški. S puloverjem torej tudi ne bo nič.

— Potem pa prosim žabice za poletnega otroka, — sem preslišala poslednji predmet — se je oglašil odgovor, — svoja nakupa.

— Žabice pa sploh nimamo, pridite prihodnji teden pogledat!

Malce razočarana nad zaloznostjo naših lepih trgovin sva šla do naslednje prodajalne trgovske podjetja »Moda«. Tu je bilo nekoliko manj gneče. Kmalu sva bila na vrhu in ponovila svojo željo: rjavo zimsko blago za krilo.

Vljudna prodajalka mi je pokazala precej blaga, toda razen zimskega, ni bil nobeden zimsko kvalitete in v rjavem.

— Pa vzemite tega, tako lep, moden vzorec, — mi je prigovarjala nameščenkica.
— Toda saj ne morem nositi vzorca tega krila k jopi iz drugega vzorca, — sem skoraj čupano dejala.

Naslednja trgovina je bila takoj zraven. Zimskega blaga za plašče in obleke je bilo na prvi pogled v izložbah dovolj. Ko je prodajalka malce pregledala po policah, je izvlekla

manjšo balo rjavega zimskega blaga. Globoko sem se od-dahnila.

— Da, kar tega vzamam, — sem se takoj odločila. — Prosim 80 centimetrov! — Možu se je glasno izvil vzdih otaj-ljanja. Prodajalka je vzela meker in škarje, tik preden je garezala v blago, pa mi pravi: — Oprostite, tega pa ne smem rezati, ker je vsega tri in pol metre, — prodamo samo cel kos!

x x x

Mož je nekaj iztisnil skozi zobe, ko sem mu rekla, da stopiva še v drug konec trgovine pogledat puloverje. Pa me je minila želja, da bi še dalje kupovala.

— Ura bo tako kmalu šest, pojdi sama jutri in kupi, ko boš imela več časa, — mi je dejal mož.

Naslednji dan sem res ime-la srečo in kupila blago za krilo. Morala sem obiti pet trgovin, da sem uspela. Z možem sva se sporazumela, da kupim volno namesto goto-

— Najrajši sem jo imel, rad bi jo lepo oblekel za zdnji-krat, pa sem že v vseh trgovinah zastojal iskati narejeno belo oblečko, — je tarna za-losten oče. Kar odleglo mi je, ko mu je prijazna prodajalka objubilila, da bo šla sama z njim v salon »Katjuša« in mu bodo tam hitro sešili oblečko iz belega tankega platna.

Vendar tudi ta pretresljiv primer daje misliti, kako to, da je Maribor s tolikšnimi trgovinami s konfekcijo, s To-varno konfekcije in številni-mi obrtnimi obrati tako slabo založen in morajo prodajalci tolikkrat ponavljati kupcem »nimamo«! Koitko večji bi bili dnevniki izkupični podjetij, če bi namesto tega rekli prodajalci — Imamo, prosim izberite!

S tem vprašanjem sem se obrnila tudi na enega izmed grosističnih trgovskih podjetij manufakture, predno bi izrekla mnenje, ki se večini kupcev nujno vsiljuje — da

Po obisku v »Novoletnu«

Po svojem nedavnem zapisku, ki sem ga objavil na istem mestu, sem se sestel s predstavniki rovomenske tekstilne tovarne. V daljšem razgovoru so mi pojasnili, kako je prišlo do usodne napake v blagu, ki sem ga kupil v eni izmed ljubljanskih trgovin.

Po vseh predhodnih proizvodnih operacijah sledi delo na kromatnem stroju, ki pa je zaradi nezaprtežnosti delavca v nočni izmeni napravil več delovnih faz kot je to običajno potrebno ter je načel samo jedno vtokovnih nit. Tako je oslabilo blago v tolikšni meri, da se je z lahkoto trgalo. Pri kontrolni blaga v tovarni sami tega niso opazili, posebno še, ker je bil to je krajši kos blaga. Tako je blago prišlo v prodajo.

Čim pa je trgovina obvestila tovarno o moji reklamaciji, je tovarna takoj vzel to blago iz prodaje ter zagotovila povrnitev škode potrošnikom, ki so ga že kupili.

V tovarni sami pa je bila posredna kontrola blaga, tako da se sedaj nekaj podobnega ne bo moglo več primeriti. Na trg bodo pošiljali blago simbolno kakovosti, kot so ga bili potrošniki »dolegli« tudi navajeni. Vodstvo tovarne zagotavlja, da je bil to le osamljen primer, ki se ne bo smel več ponoviti.

E. R.

KULTURNI RAZGLEDI

Jubilej dr. Otona Berkopca

6. decembra je praznoval v Pragi petdesetletnico dolgoletni knjižničar Univerzitetne knjižnice v starodavnem Klementinu, prizadevalec v slovenski knjižničarstvu v kulturnih stikih med Čehi in Slovenci, marljiv kromar in kritični poročevalec o našem kulturnem dogajanju v československi, prevajalec, literarni zgočinar in bibliograf dr. Oton Berkopca. Ta datum, samo postaja na poti delovnega in uspešnega življenja, nam bo povod, da se domovina spomni svojega rojaka.

Po rodu iz belokranjske Vinice, se je duhovno oblikoval na slovenski gimnaziji, rasel v ljubezni do naše moderne in v nemiru našega »ekspresionističnega« rodu, nato pa se je po studiju slavistike na praški univerzi, kjer je promoviral, zasedal med Čehi. Več kot četrsto stoletja živi stalno v prelepi metropoli ob Vitavci, razširja in upravlja jugoslovanske knjižnice zaklade v največji českoslova-

ski biblioteki in piše v češčini o naših kulturnih zadevah, v slovensčini pa o čeških. Po osvoboditvi je bil nekaj let tudi kulturni ataše našega veleposlanstva v Pragi. Pomembno delo je opravljal na Karlovi univerzi, kot lektor slovenskega jezika; pod njegovim vodstvom in vplivom se je razvilo med Čehi več poznavevalcev slovenske literature in jezika. Ta lektorat bi kazalo obnoviti. Upajmo, da bo dr. Oton Berkopca še dana možnost, da z delom na praški univerzi sodeluje pri nadaljnjem razvoju njenih slavističnih študijskih in sodnih mednarodnih merilu.

Dr. Oton Berkopca je pridobil v praških revijah, tednikih in dnevniki nepregledno število člankov in informativnih zapisov o kulturnem življenju jugoslovanskih narodov, posebej še Slovencev. Kot tenkočuten poznavalec naše vezane besede je sodeloval z velikim češkim

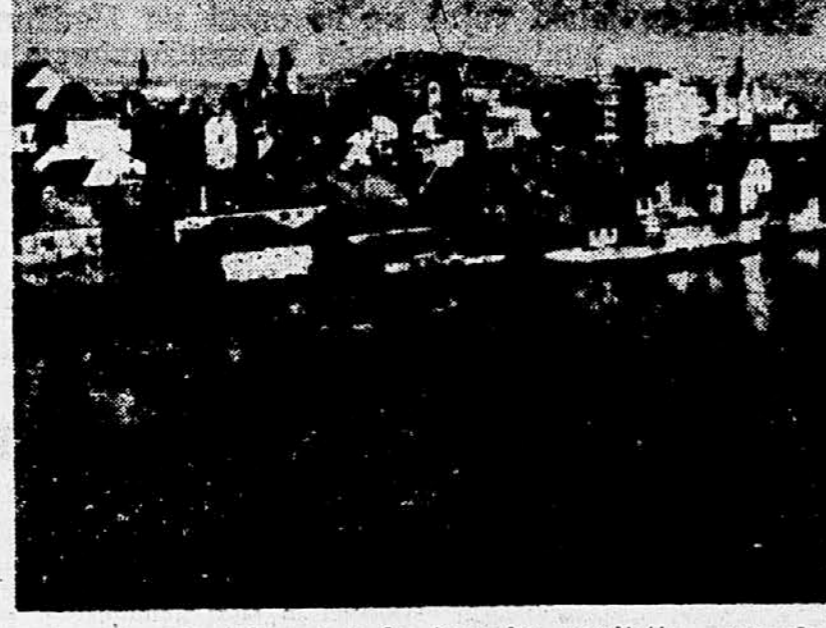
pesnikom Josefom Horo in s drugimi prevajalci pri pripravi slovenske poročje (Svědčty nad Triglávem, 1940) in jo izpopolnil z esejem o slovenskem modernem pesništvu. Prav tako je pripravil s pokojnim pesnikom Františkom Halasom izbor jugoslovanske junake epike in takisto prispeval spremno besedo in komentar. Spodbudil je marsikateri prevod iz slovenske literature in tudi sam marsikaj prevedel. Zaslužen delo je že doslej opravil na področju bibliografije jugoslovansko-češko-slovaških kulturnih stikov, posebej se s svojo zajeto knjigo »Česká a slovenská literatura, divadlo, jazykozpyt a narodopis v Jugoslaviji (1880—1935, Praha 1940). V nadaljevanju je potrebne bibliografije ga čakajo še velike naloge. Iz literarne zgodovine je kot sodelavec »Slavie« in drugih znanstvenih časopisov, pridobil vrsto tehtnih razprav, segajočih delno tudi v literaturo drugih slovanskih narodov.

Kot informator o nas si je dr. Berkopca po pravici pridobil prijateljski naslov »slovenskega konzula v Pragi«. Ničesar nam ne zastopa pred češko javnostjo s takšno verno in toliko razgledanostjo, kakor ta naš rojak, v katerem vidijo Čehi že svojega človeka, kakor se on kot goreči ljubitelj Prage s ponosom šteje med Pražane. S članki in razpravami v češkem jeziku je dr. Oton Berkopca dal nekoliko romantičnemu, koljarjskemu pojmu slovenske vzajemnosti realistično in napredno vsebino, ki velja za jugoslovansko-češko-slovaške odnose tudi dandanes, ko je revolucija spremenila družbeno osnovo vzajemnih stikov. Po njegovi zaslugi smo bili zlasti Slovenci v praških kulturnih krogih bolj znani kot drugi manjši narodi. Pred vojno sta nas v praški družbi pri-kupno predstavljala dva rojaka: častitljivi velikan slavistike profesor dr. Matija Murko in mladi, neutrudni slavistični praktik dr. Oton Berkopca. Zdal je ta častna in dejavna reprezentanca ostala samo njemu.

Poznavalci in častilci njegovega dela želimo — in v tem se nam lahko pridruži vsa slovenska kulturna javnost — da bi dr. Oton Berkopca še dolgo uspešno opravljal delo, v katerem vidi svoje življenjsko poslanstvo.

Božidar Berko

— Imate kaj debelejšega?
— Na žalost, v rjavem nič, se je oglašil odgovor.
— Smem dati kaj drugega?
Zahvalila sem se. Prvi neuspeh me ni spravil v slabo voljo. Preselila sem se na drug konec prodajalne.
— Zdaj bova kupila pulover z »re«, sem dejala možu, ki je še kar potrpežljivo prenašal prve zapletljive.

trgovska podjetja premalo upoštevajo želje potrošnikov, zlasti zdaj, ko postaja tržišče zahtevnejše, ko je uniformiranost v oblačenju končno mino.

Direktor podjetja se je strinjal z mano, da marsikaj v trgovinah manjka. Predvsem pletenin, trikotajnih izdelkov, pa tudi boljšega blaga za plašče, kamgarna za obleke. Zaloge, ki so bile v trgovinah, koprino, industrija pa v tem času ne more dati več. Tako dobijo — po njegovi trditvi — pri enem naročilu le po deset komadov trenerov, po dvanajset metrov dobrega velurja ali kamgarna itd. Zato tudi naša tečajna pri prodaji, ker ne režejo od večjih ostankov manjših kosov. Če bi bilo tega blaga vedno dovolj, bi lahko uvedli prodajo ostankov po nižjih cenah, kar pa pri sedanjih proizvodnih ni mogoče.

Toda zakaj ne nabavite več blaga v poletnih mesecih, ko ga je dovolj, — smo vprašali trgovca.

— To bi tudi mi radi, če bi imeli v tem času zadostne kredite. Tako pa delamo iz rok v usta, brez zalog.

Takšna je torej »druga plat zvonca«. Potrošnikom seveda to ne more biti v tolažbo, marveč samo v informacijo. Vsekakor bo nujno rešiti vprašanje zalog v trgovini čimprej, ker je to v interesu trgovine prav tako kot v interesu solidne in boljše preskrbe potrošnikov.

(Jp)

OTVORITEV ETNOGRAFSKEGA ODDELKA V PTUJSKEM MUZEJU

V počastitev Dneva republike so v ptujskem mestnem muzeju na novo odprli Etnografski oddelek, ki je že četrti po vrstnem redu med oddelki, ki jih je muzejska uprava izročila po osvojitvi javnosti.

Predmeti, ki jih je muzej nabiral za nekaj let, so bili pripravljani sicer že dlje časa, vendar jih ni bilo mogoče urediti in namestiti, ker se uprava ni mogla odločiti za primerne prostore, deloma pa tudi ni imela potrebnih denarnih sredstev sprico večjih materialnih potreb, ki jih ima povojni ptujski muzej zaradi svojega velikega obsega in dejavnosti, ki jo je pokazal na področju arheoloških izkopavanj.

Novi etnografski oddelek so končno namestili v treh priključnih prostorih na ptujskem gradu, kjer je bila do pred leti prehistorična in staroslovaška zbirka predmetov in izkopavin s ptujskega gradu. Oddelek je urejen predvsem po estetskih vidikih, ker je kljub relativno omejenemu številu predmetov pomanjkanje prostora preprečilo, da bi posamezne predmete materialne kulture razporedili bolj funkcionalno, kakor to zahtevajo sodobni principi urejanja muzejskih zbirk. Materialno kulturo zastopa več poljedelskih naprav in naprav za pripravljanje oziroma shranjevanje hrane. Ljudsko stvarstvo lepo osvetljuje obiskovalcem poleg ilustrativnega gradiva makete subpanonskih hiš, ki jih srečujemo na Ptujskem polju in drugje v ptujskem okraju. Drugi prostor vsebuje iz materialne kulture pred-

mete, ki dokumentirajo notranjo hišno opremo in hišno dejavnost. Prostor prav posrečno poživljajo tudi maketne in ljudskimi nošami panonskega tipa. Precej zanimanja je ob otvortvi vzbujalo med obiskovalci izvirno ognjišče v črni kuhinji, ki je posebej za meščane zaradi kaj nagle modernizacije kmečkih hiš v tem predelu postalo že skorajda redkost.

Tretji prostor je odmerjen izključno duhovni kulturi. Med običaji ptujskem okraju predstavlja vsekar o srednjem točko-pustno obredje s Kurentjo, zato je tudi v muzeju prikazan celoten sprevid Kurentov z znamenito raso ali kamelo. Iz vrazjeverstva pa je odbranih več voščilnic in železnih votivov, ki jih je zbiral še pokojni prof. Ferik in Muzejsko društvo v Ptujju.

Novi oddelek pomeni za sam Ptuj lepo pridobitev, saj je bilo med obiskovalci muzeja dovolj povpraševanja po njem. Za sam muzej pa pomeni tudi veliko, ker dobro dopolnjuje kulturno-zgodovinske zbirke, ki so urejene v zgornjih prostorih ptuj-skega gradu.

Božidar Berko

De Sica, Lollobrigida in Comencini

Naslov italijanskega filma, ki ga gledamo te dni v Ljubljani, je v realni Kruh, ljubezen in fantazija oziroma ljubosumnost — naslov torej, ki nekaj obeta, še dosti bolj pa seveda, če vemo, kdo so njegovi glavni ustvarjalci. In ti so De Sica, Lollobrigida in režiser Comencini. Vse kaže, da so imeli producenti najprej v mislih en sam film in da so se šele pozneje, ko so videli, s kakšnim navdušenjem so ljudje sprejeli prvega, odločili se za ob nadaljevanju. Pri nas smo se za zdaj spoznali samo s prvim in drugim, z obema, kjer je nastikla glavne ženske vloge Gina Lollobrigida in režiser Comencini. Vse kaže, da so imeli producenti najprej v mislih en sam film in da so se šele pozneje, ko so videli, s kakšnim navdušenjem so ljudje sprejeli prvega, odločili se za ob nadaljevanju. Pri nas smo se za zdaj spoznali samo s prvim in drugim, z obema, kjer je nastikla glavne ženske vloge Gina Lollobrigida in režiser Comencini. Vse kaže, da so imeli producenti najprej v mislih en sam film in da so se šele pozneje, ko so videli, s kakšnim navdušenjem so ljudje sprejeli prvega, odločili se za ob nadaljevanju. Pri nas smo se za zdaj spoznali samo s prvim in drugim, z obema, kjer je nastikla glavne ženske vloge Gina Lollobrigida in režiser Comencini. Vse kaže, da so imeli producenti najprej v mislih en sam film in da so se šele pozneje, ko so videli, s kakšnim navdušenjem so ljudje sprejeli prvega, odločili se za ob nadaljevanju. Pri nas smo se za zdaj spoznali samo s prvim in drugim, z obema, kjer je nastikla glavne ženske vloge Gina Lollobrigida in režiser Comencini. Vse kaže, da so imeli producenti najprej v mislih en sam film in da so se šele pozneje, ko so videli, s kakšnim navdušenjem so ljudje sprejeli prvega, odločili se za ob nadaljevanju. Pri nas smo se za zdaj spoznali samo s prvim in drugim, z obema, kjer je nastikla glavne ženske vloge Gina Lollobrigida in režiser Comencini. Vse kaže, da so imeli producenti najprej v mislih en sam film in da so se šele pozneje, ko so videli, s kakšnim navdušenjem so ljudje sprejeli prvega, odločili se za ob nadaljevanju. Pri nas smo se za zdaj spoznali samo s prvim in drugim, z obema, kjer je nastikla glavne ženske vloge Gina Lollobrigida in režiser Comencini. Vse kaže, da so imeli producenti najprej v mislih en sam film in da so se šele pozneje, ko so videli, s kakšnim navdušenjem so ljudje sprejeli prvega, odločili se za ob nadaljevanju. Pri nas smo se za zdaj spoznali samo s prvim in drugim, z obema, kjer je nastikla glavne ženske vloge Gina Lollobrigida in režiser Comencini. Vse kaže, da so imeli producenti najprej v mislih en sam film in da so se šele pozneje, ko so videli, s kakšnim navdušenjem so ljudje sprejeli prvega, odločili se za ob nadaljevanju. Pri nas smo se za zdaj spoznali samo s prvim in drugim, z obema, kjer je nastikla glavne ženske vloge Gina Lollobrigida in režiser Comencini. Vse kaže, da so imeli producenti najprej v mislih en sam film in da so se šele pozneje, ko so videli, s kakšnim navdušenjem so ljudje sprejeli prvega, odločili se za ob nadaljevanju. Pri nas smo se za zdaj spoznali samo s prvim in drugim, z obema, kjer je nastikla glavne ženske vloge Gina Lollobrigida in režiser Comencini. Vse kaže, da so imeli producenti najprej v mislih en sam film in da so se šele pozneje, ko so videli, s kakšnim navdušenjem so ljudje sprejeli prvega, odločili se za ob nadaljevanju. Pri nas smo se za zdaj spoznali samo s prvim in drugim, z obema, kjer je nastikla glavne ženske vloge Gina Lollobrigida in režiser Comencini. Vse kaže, da so imeli producenti najprej v mislih en sam film in da so se šele pozneje, ko so videli, s kakšnim navdušenjem so ljudje sprejeli prvega, odločili se za ob nadaljevanju. Pri nas smo se za zdaj spoznali samo s prvim in drugim, z obema, kjer je nastikla glavne ženske vloge Gina Lollobrigida in režiser Comencini. Vse kaže, da so imeli producenti najprej v mislih en sam film in da so se šele pozneje, ko so videli, s kakšnim navdušenjem so ljudje sprejeli prvega, odločili se za ob nadaljevanju. Pri nas smo se za zdaj spoznali samo s prvim in drugim, z obema, kjer je nastikla glavne ženske vloge Gina Lollobrigida in režiser Comencini. Vse kaže, da so imeli producenti najprej v mislih en sam film in da so se šele pozneje, ko so videli, s kakšnim navdušenjem so ljudje sprejeli prvega, odločili se za ob nadaljevanju. Pri nas smo se za zdaj spoznali samo s prvim in drugim, z obema, kjer je nastikla glavne ženske vloge Gina Lollobrigida in režiser Comencini. Vse kaže, da so imeli producenti najprej v mislih en sam film in da so se šele pozneje, ko so videli, s kakšnim navdušenjem so ljudje sprejeli prvega, odločili se za ob nadaljevanju. Pri nas smo se za zdaj spoznali samo s prvim in drugim, z obema, kjer je nastikla glavne ženske vloge Gina Lollobrigida in režiser Comencini. Vse kaže, da so imeli producenti najprej v mislih en sam film in da so se šele pozneje, ko so videli, s kakšnim navdušenjem so ljudje sprejeli prvega, odločili se za ob nadaljevanju. Pri nas smo se za zdaj spoznali samo s prvim in drugim, z obema, kjer je nastikla glavne ženske vloge Gina Lollobrigida in režiser Comencini. Vse kaže, da so imeli producenti najprej v mislih en sam film in da so se šele pozneje, ko so videli, s kakšnim navdušenjem so ljudje sprejeli prvega, odločili se za ob nadaljevanju. Pri nas smo se za zdaj spoznali samo s prvim in drugim, z obema, kjer je nastikla glavne ženske vloge Gina Lollobrigida in režiser Comencini. Vse kaže, da so imeli producenti najprej v mislih en sam film in da so se šele pozneje, ko so videli, s kakšnim navdušenjem so ljudje sprejeli prvega, odločili se za ob nadaljevanju. Pri nas smo se za zdaj spoznali samo s prvim in drugim, z obema, kjer je nastikla glavne ženske vloge Gina Lollobrigida in režiser Comencini. Vse kaže, da so imeli producenti najprej v mislih en sam film in da so se šele pozneje, ko so videli, s kakšnim navdušenjem so ljudje sprejeli prvega, odločili se za ob nadaljevanju. Pri nas smo se za zdaj spoznali samo s prvim in drugim, z obema, kjer je nastikla glavne ženske vloge Gina Lollobrigida in režiser Comencini. Vse kaže, da so imeli producenti najprej v mislih en sam film in da so se šele pozneje, ko so videli, s kakšnim navdušenjem so ljudje sprejeli prvega, odločili se za ob nadaljevanju. Pri nas smo se za zdaj spoznali samo s prvim in drugim, z obema, kjer je nastikla glavne ženske vloge Gina Lollobrigida in režiser Comencini. Vse kaže, da so imeli producenti najprej v mislih en sam film in da so se šele pozneje, ko so videli, s kakšnim navdušenjem so ljudje sprejeli prvega, odločili se za ob nadaljevanju. Pri nas smo se za zdaj spoznali samo s prvim in drugim, z obema, kjer je nastikla glavne ženske vloge Gina Lollobrigida in režiser Comencini. Vse kaže, da so imeli producenti najprej v mislih en sam film in da so se šele pozneje, ko so videli, s kakšnim navdušenjem so ljudje sprejeli prvega, odločili se za ob nadaljevanju. Pri nas smo se za zdaj spoznali samo s prvim in drugim, z obema, kjer je nastikla glavne ženske vloge Gina Lollobrigida in režiser Comencini. Vse kaže, da so imeli producenti najprej v mislih en sam film in da so se šele pozneje, ko so videli, s kakšnim navdušenjem so ljudje sprejeli prvega, odločili se za ob nadaljevanju. Pri nas smo se za zdaj spoznali samo s prvim in drugim, z obema, kjer je nastikla glavne ženske vloge Gina Lollobrigida in režiser Comencini. Vse kaže, da so imeli producenti najprej v mislih en sam film in da so se šele pozneje, ko so videli, s kakšnim navdušenjem so ljudje sprejeli prvega, odločili se za ob nadaljevanju. Pri nas smo se za zdaj spoznali samo s prvim in drugim, z obema, kjer je nastikla glavne ženske vloge Gina Lollobrigida in režiser Comencini. Vse kaže, da so imeli producenti najprej v mislih en sam film in da so se šele pozneje, ko so videli, s kakšnim navdušenjem so ljudje sprejeli prvega, odločili se za ob nadaljevanju. Pri nas smo se za zdaj spoznali samo s prvim in drugim, z obema, kjer je nastikla glavne ženske vloge Gina Lollobrigida in režiser Comencini. Vse kaže, da so imeli producenti najprej v mislih en sam film in da so se šele pozneje, ko so videli, s kakšnim navdušenjem so ljudje sprejeli prvega, odločili se za ob nadaljevanju. Pri nas smo se za zdaj spoznali samo s prvim in drugim, z obema, kjer je nastikla glavne ženske vloge Gina Lollobrigida in režiser Comencini. Vse kaže, da so imeli producenti najprej v mislih en sam film in da so se šele pozneje, ko so videli, s kakšnim navdušenjem so ljudje sprejeli prvega, odločili se za ob nadaljevanju. Pri nas smo se za zdaj spoznali samo s prvim in drugim, z obema, kjer je nastikla glavne ženske vloge Gina Lollobrigida in režiser Comencini. Vse kaže, da so imeli producenti najprej v mislih en sam film in da so se šele pozneje, ko so videli, s kakšnim navdušenjem so ljudje sprejeli prvega, odločili se za ob nadaljevanju. Pri nas smo se za zdaj spoznali samo s prvim in drugim, z obema, kjer je nastikla glavne ženske vloge Gina Lollobrigida in režiser Comencini. Vse kaže, da so imeli producenti najprej v mislih en sam film in da so se šele pozneje, ko so videli, s kakšnim navdušenjem so ljudje sprejeli prvega, odločili se za ob nadaljevanju. Pri nas smo se za zdaj spoznali samo s prvim in drugim, z obema, kjer je nastikla glavne ženske vloge Gina Lollobrigida in režiser Comencini. Vse kaže, da so imeli producenti najprej v mislih en sam film in da so se šele pozneje, ko so videli, s kakšnim navdušenjem so ljudje sprejeli prvega, odločili se za ob nadaljevanju. Pri nas smo se za zdaj spoznali samo s prvim in drugim, z obema, kjer je nastikla glavne ženske vloge Gina Lollobrigida in režiser Comencini. Vse kaže, da so imeli producenti najprej v mislih en sam film in da so se šele pozneje, ko so videli, s kakšnim navdušenjem so ljudje sprejeli prvega, odločili se za ob nadaljevanju. Pri nas smo se za zdaj spoznali samo s prvim in drugim, z obema, kjer je nastikla glavne ženske vloge Gina Lollobrigida in režiser Comencini. Vse kaže, da so imeli producenti najprej v mislih en sam film in da so se šele pozneje, ko so videli, s kakšnim navdušenjem so ljudje sprejeli prvega, odločili se za ob nadaljevanju. Pri nas smo se za zdaj spoznali samo s prvim in drugim, z obema, kjer je nastikla glavne ženske vloge Gina Lollobrigida in režiser Comencini. Vse kaže, da so imeli producenti najprej v mislih en sam film in da so se šele pozneje, ko so videli, s kakšnim navdušenjem so ljudje sprejeli prvega, odločili se za ob nadaljevanju. Pri nas smo se za zdaj spoznali samo s prvim in drugim, z obema, kjer je nastikla glavne ženske vloge Gina Lollobrigida in režiser Comencini. Vse kaže, da so imeli producenti najprej v mislih en sam film in da so se šele pozneje, ko so videli, s kakšnim navdušenjem so ljudje sprejeli prvega, odločili se za ob nadaljevanju. Pri nas smo se za zdaj spoznali samo s prvim in drugim, z obema, kjer je nastikla glavne ženske vloge Gina Lollobrigida in režiser Comencini. Vse kaže, da so imeli producenti najprej v mislih en sam film in da so se šele pozneje, ko so videli, s kakšnim navdušenjem so ljudje sprejeli prvega, odločili se za ob nadaljevanju. Pri nas smo se za zdaj spoznali samo s prvim in drugim, z obema, kjer je nastikla glavne ženske vloge Gina Lollobrigida in režiser Comencini. Vse kaže, da so imeli producenti najprej v mislih en sam film in da so se šele pozneje, ko so videli, s kakšnim navdušenjem so ljudje sprejeli prvega, odločili se za ob nadaljevanju. Pri nas smo se za zdaj spoznali samo s prvim in drugim, z obema, kjer je nastikla glavne ženske vloge Gina Lollobrigida in režiser Comencini. Vse kaže, da so imeli producenti najprej v mislih en sam film in da so se šele pozneje, ko so videli, s kakšnim navdušenjem so ljudje sprejeli prvega, odločili se za ob nadaljevanju. Pri nas smo se za zdaj spoznali samo s prvim in drugim, z obema, kjer je nastikla glavne ženske vloge Gina Lollobrigida in režiser Comencini. Vse kaže, da so imeli producenti najprej v mislih en sam film in da so se šele pozneje, ko so videli, s kakšnim navdušenjem so ljudje sprejeli prvega, odločili se za ob nadaljevanju. Pri nas smo se za zdaj spoznali samo s prvim in drugim, z obema, kjer je nastikla glavne ženske vloge Gina Lollobrigida in režiser Comencini. Vse kaže, da so imeli producenti najprej v mislih en sam film in da so se šele pozneje, ko so videli, s kakšnim navdušenjem so ljudje sprejeli prvega, odločili se za ob nadaljevanju. Pri nas smo se za zdaj spoznali samo s prvim in drugim, z obema, kjer je nastikla glavne ženske vloge Gina Lollobrigida in režiser Comencini. Vse kaže, da so imeli producenti najprej v mislih en sam film in da so se šele pozneje, ko so videli, s kakšnim navdušenjem so ljudje sprejeli prvega, odločili se za ob nadaljevanju. Pri nas smo se za zdaj spoznali samo s prvim in drugim, z obema, kjer je nastikla glavne ženske vloge Gina Lollobrigida in režiser Comencini. Vse kaže, da so imeli producenti najprej v mislih en sam film in da so se šele pozneje, ko so videli, s kakšnim navdušenjem so ljudje sprejeli prvega, odločili se za ob nadaljevanju. Pri nas smo se za zdaj spoznali samo s prvim in drugim, z obema, kjer je nastikla glavne ženske vloge Gina Lollobrigida in režiser Comencini. Vse kaže, da so imeli producenti najprej v mislih en sam film in da so se šele pozneje, ko so videli, s kakšnim navdušenjem so ljudje sprejeli prvega, odločili se za ob nadaljevanju. Pri nas smo se za zdaj spoznali samo s prvim in drugim, z obema, kjer je nastikla glavne ženske vloge Gina Lollobrigida in režiser Comencini. Vse kaže, da so imeli producenti najprej v mislih en sam film in da so se šele pozneje, ko so videli, s kakšnim navdušenjem so ljudje sprejeli prvega, odločili se za ob nadaljevanju. Pri nas smo se za zdaj spoznali samo s prvim in drugim, z obema, kjer je nastikla glavne ženske vloge Gina Lollobrigida in režiser Comencini. Vse kaže, da so imeli producenti najprej v mislih en sam film in da so se šele pozneje, ko so videli, s kakšnim navdušenjem so ljudje sprejeli prvega, odločili se za ob nadaljevanju. Pri nas smo se za zdaj spoznali samo s prvim in drugim, z obema, kjer je nastikla glavne ženske vloge Gina Lollobrigida in režiser Comencini. Vse kaže, da so imeli producenti najprej v mislih en sam film in da so se šele pozneje, ko so videli, s kakšnim navdušenjem so ljudje sprejeli prvega, odločili se za ob nadaljevanju. Pri nas smo se za zdaj spoznali samo s prvim in drugim, z obema, kjer je nastikla glavne ženske vloge Gina Lollobrigida in režiser Comencini. Vse kaže, da so imeli producenti najprej v mislih en sam film in da so se šele pozneje, ko so videli, s kakšnim navdušenjem so ljudje sprejeli prvega, odločili se za ob nadaljevanju. Pri nas smo se za zdaj spoznali samo s prvim in drugim, z obema, kjer je nastikla glavne ženske vloge Gina Lollobrigida in režiser Comencini. Vse kaže, da so imeli producenti najprej v mislih en sam film in da so se šele pozneje, ko so videli, s kakšnim navdušenjem so ljudje sprejeli prvega, odločili se za ob nadaljevanju. Pri nas smo se za zdaj spoznali samo s prvim in drugim, z obema, kjer je nastikla glavne ženske vloge Gina Lollobrigida in režiser Comencini. Vse kaže, da so imeli producenti najprej v mislih en sam film in da so se šele pozneje, ko so videli, s kakšnim navdušenjem so ljudje sprejeli prvega, odločili se za ob nadaljevanju. Pri nas smo se za zdaj spoznali samo s prvim in drugim, z obema, kjer je nastikla glavne ženske vloge Gina Lollobrigida in režiser Comencini. Vse kaže, da so imeli producenti najprej v mislih en sam film in da so se šele pozneje, ko so videli, s kakšnim navdušenjem so ljudje sprejeli prvega, odločili se za ob nadaljevanju. Pri nas smo se za zdaj spoznali samo s prvim in drugim, z obema, kjer je nastikla glavne ženske vloge Gina Lollobrigida in režiser Comencini. Vse kaže, da so imeli producenti najprej v mislih en sam film in da so se šele pozneje, ko so videli, s kakšnim navdušenjem so ljudje sprejeli prvega, odločili se za ob nadaljevanju. Pri nas smo se za zdaj spoznali samo s prvim in drugim, z obema, kjer je nastikla glavne ženske vloge Gina Lollobrigida in režiser Comencini. Vse kaže, da so imeli producenti najprej v mislih en sam film in da so se šele pozneje, ko so videli, s kakšnim navdušenjem so ljudje sprejeli prvega, odločili se za ob nadaljevanju. Pri nas smo se za zdaj spoznali samo s prvim in drugim, z obema, kjer je nastikla glavne ženske vloge Gina Lollobrigida in režiser Comencini. Vse kaže, da so imeli producenti najprej v mislih en sam film in da so se šele pozneje, ko so videli, s kakšnim navdušenjem so ljudje sprejeli prvega, odločili se za ob nadaljevanju. Pri nas smo se za zdaj spoznali samo s prvim in drugim, z obema, kjer je nastikla glavne ženske vloge Gina Lollobrigida in režiser Comencini. Vse kaže, da so imeli producenti najprej v mislih en sam film in da so se šele pozneje, ko so videli, s kakšnim navdušenjem so ljudje sprejeli prvega, odločili se za ob nadaljevanju. Pri nas smo se za zdaj spoznali samo s prvim in drugim, z obema, kjer je nastikla glavne ženske vloge Gina Lollobrigida in režiser Comencini. Vse kaže, da so imeli producenti najprej v mislih en sam film in da so se šele pozneje, ko so videli, s kakšnim navdušenjem so ljudje sprejeli prvega, odločili se za ob nadaljevanju. Pri nas smo se za zdaj spoznali samo s prvim in drugim, z obema, kjer je nastikla glavne ženske vloge Gina Lollobrigida in režiser Comencini. Vse kaže, da so imeli producenti najprej v mislih en sam film in da so se šele pozneje, ko so videli, s kakšnim navdušenjem so ljudje sprejeli prvega, odločili se za ob nadaljevanju. Pri nas smo se za zdaj spoznali samo s prvim in drugim, z obema, kjer je nastikla glavne ženske vloge Gina Lollobrigida in režiser Comencini. Vse kaže, da so imeli producenti najprej v mislih en sam film in da so se šele pozneje, ko so videli, s kakšnim navdušenjem so ljudje sprejeli prvega, odločili se za ob nadaljevanju. Pri nas smo se za zdaj spoznali samo s prvim in drugim, z obema, kjer je nastikla glavne ženske vloge Gina Lollobrigida in režiser Comencini. Vse kaže, da so imeli producenti najprej v mislih en sam film in da so se šele pozneje, ko so videli, s kakšnim navdušenjem so ljudje sprejeli prvega, odločili se za ob nadaljevanju. Pri nas smo se za zdaj spoznali samo s prvim in drugim, z obema, kjer je nastikla glavne ženske vloge Gina Lollobrigida in režiser Comencini. Vse kaže, da so imeli producenti najprej v mislih en sam film in da so se šele pozneje, ko so videli, s kakšnim navdušenjem so ljudje sprejeli prvega, odločili se za ob nadaljevanju. Pri nas smo se za zdaj spoznali samo s prvim in drugim, z obema, kjer je nastikla glavne ženske vloge Gina Lollobrigida in režiser Comencini. Vse kaže, da so imeli producenti najprej v mislih en sam film in da so se šele pozneje, ko so videli, s kakšnim navdušenjem so ljudje sprejeli prvega, odločili se za ob nadaljevanju. Pri nas smo se za zdaj spoznali samo s prvim in drugim, z obema, kjer je nastikla glavne ženske vloge Gina Lollobrigida in režiser Comencini. Vse kaže, da so imeli producenti najprej v mislih en sam film in da so se šele pozneje, ko so videli, s kakšnim navdušenjem so ljudje sprejeli prvega, odločili se za ob nadaljevanju. Pri nas smo se za zdaj spoznali samo s prvim in drugim, z obema, kjer je nastikla glavne ženske vloge Gina Lollobrigida in režiser Comencini. Vse kaže, da so imeli producenti najprej v mislih en sam film in da so se šele pozneje, ko so videli, s kakšnim navdušenjem so ljudje sprejeli prvega, odločili se za ob nadaljevanju. Pri nas smo se za zdaj spoznali samo s prvim in drugim, z obema, kjer je nastikla glavne ženske vloge Gina Lollobrigida in režiser Comencini. Vse kaže, da so imeli producenti najprej v mislih en sam film in da so se šele pozneje, ko so videli, s kakšnim navdušenjem so ljudje sprejeli prvega, odločili se za ob nadaljevanju. Pri nas smo se za zdaj spoznali samo s prvim in drugim, z obema, kjer je nastikla glavne ženske vloge Gina Lollobrigida in režiser Comencini. Vse kaže, da so imeli producenti najprej v mislih en sam film in da so se šele pozneje, ko so videli, s kakšnim navdušenjem so ljudje sprejeli prvega, odločili se za ob nadaljevanju. Pri nas smo se za zdaj spoznali samo s prvim in drugim, z obema, kjer je nastikla glavne ženske vloge Gina Lollobrigida in režiser Comencini. Vse kaže, da so imeli producenti najprej v mislih en sam film in da so se šele pozneje, ko so videli, s kakšnim navdušenjem so ljudje sprejeli prvega, odločili se za ob nadaljevanju. Pri nas smo se za zdaj spoznali samo s prvim in drugim, z obema, kjer je nastikla glavne ženske vloge Gina Lollobrigida in režiser Comencini. Vse kaže, da so imeli producenti najprej v mislih en sam film in da so se šele pozneje, ko so videli, s kakšnim navdušenjem so ljudje sprejeli prvega, odločili se za ob nadaljevanju. Pri nas smo se za zdaj spoznali samo s prvim in

POTREBNE SO VSE NAŠE SILE ZA DOSEGO MODERNEJŠEGA KMETIJSTVA

Skupščinska razprava dr. Vladimira Bakarića o kmetijstvu

Na zasedanju Zvezne ljudske skupščine je govoril tudi predsednik sabora Hrvatske dr. Vladimir Bakarić o kmetijskih problemih. Zaradi važnosti objavljamo njegov govor v celoti.

Prvi govornik na zasedanju Ljudske skupščine v sredo je bil Vladimir Bakarić, predsednik Sabora Hrvatske. Govoril je o kmetijstvu, o čemer je bilo, kakor je dejal, že mnogo govorenega. Sicer pa kmetijstvo to tudi zasluži. To je gospodarska veja, v kateri smo, če jo vzamemo kot celoto, imeli doslej najmanj uspehov. Vsi ostali uspehi so nedvomno odvisni od napredka kmetijstva. Zato naj sedaj ne bo čudno, če po desetih letih relativnih neuspehov vsaj eno velikega uspeha prazdujemo na to področje. Zato je o kmetijstvu treba govoriti, misliti in delati.

»Če govorim o kmetijstvu, je dejal tov. Bakarić, »se bojim, da bom v precejšnji meri odstopil od običajnega načina mišljenja in da bom opozoril na probleme, o katerih navadno ne govorimo. To me tudi sila, da o kmetijstvu govorim. Zdi se mi namreč, da smo premalo raziskali vzroke naših dosedanjih neuspehov in da prav zaradi tega nimamo popolnoma jasne orientacije, kaj je treba storiti. Ne vemo dovolj, na koga oziroma na kaj se je treba nasloniti, niti ne vemo, katera so — da se tako izrazim — strateške točke za hitrejšo napredovanje.

Ni vsa krivda v „administrativnem razdobju“

Pri oceni dosedanjih neuspehov valjamo navadno glavno krivdo na tako imenovano administrativno obdobje. Nimam sicer namena, da bi ga branil, vendar dovolim, da o tej trditvi spregovorim kritično, čeprav površno. Od administrativnega razdobja od danes je minilo dvesto let. Vendar odblej v kmetijstvu ni nikakršnega revolucionarnega napredka. Razen do neke mere v živinoreji, na kjer nimamo blaznevega napredka. O tem napredu v živinoreji bom še govoril in če ga zdaj pustimo ob strani, kaj potem pomeni tak razvoj? Mar ne pomeni, da so vzroki neuspeha mnogo globlji, kakor »administrativni ukrepi in da se ti vzroki vlečejo enako ali skoraj enako skozi »administrativno razdobje« ter dalje, vse do danes? Mislimo, da je treba na to vprašanje odgovoriti pozitivno. »Administrativno razdobje«, kakor tudi njegova današnja kritika, sta samo prikrivala in še prikrivata pravo stanje stvari in prave odnose v kmetijstvu. Dobiti boljše vplodje vanje je prvi pogoj za učinkovitejša ukrepanja.

obeh smereh, t. j. kadar kupuje kadar prodaja), kakor tisti iz ostalih kategorij. To spet govori o večji intenzivaciji proizvodnje in tega zemljišča v smislu tržnosti. V primerjavi z ostalimi kategorijami se torej tu ne da govoriti o begu iz kmetijstva, ker je le-to intenzivnejše, kakor pri ostalih kategorijah. Tu se vzporedno s procesom intenzifikacije izvaja tudi proces bega. Pri ostalih kategorijah sta oba procesa — kakor kaže — nekoliko slabše izražena. Tov. Slavko Komar je tu govoril tudi o nekaterih drugih podatkih, rezultatih neke ankete, o podatkih, ki so jih razni tovariši (zlasti Slavonci) precej časa zbirali. Dejaj je, da na področju Vojvodine in zahodne Slavonije okrog 47% zasebnih gospodarstev ne obdeluje zemlje z lastnimi sredstvi. V tem žitno-rodnem rajonu, ki obsega okrog 710.000 ha zemlje, zemlje ne obdelujejo lastniki, temveč je ali dana v zakup ali jo obdeluje tuja delovna moč.

Mislim, da ne bom ničesar prehitel, če rečem, da to pomeni beg kmeta iz gospodarstva, beg iz kmetijstva. Na prvi pogled je videti, kakor da ta beg zajema v glavnem ali vsaj pretežno kmetijska gospodarstva I. kategorije. Podrobnejši študij ankete pa bi lahko ta videz ovrgel. Anкета namreč daje nekoliko »čuden« podatek o izkoriščenosti zemljišč.

Ne bo se nam čudno zdelo, da ima I. kategorija skupnih denarnih dohodkov na hektar skoraj štiri in polkrat več (indeks 410), kakor III. kategorija. Boli čuden je videti podatek, da hna ista vrsta I. kategorije več kakor dva in polkrat večje (indeks 258) denarne dohodek na hektar v gospodarstvu. Čelo več kakor dva in polkrat večje (indeks 211) denarne dohodek na hektar iz poljedelstva. Njeni denarni izdatki za proizvodne stroške so na hektar več kakor trikrat večji (indeks 334), kakor v III. kategoriji. denarni izdatki za investicije za proizvodnjo na hektar pa so prav tako en in polkrat večji (indeks 158) kakor pri III. kategoriji.

To dokazuje, da je vsak hektar povprečnega zemljišča pri gospodarstvu I. kategorije mnogo bolj povezan s tržiščem (v

Vsa naša tolmačenja, oziroma skoraj vsa, so obsegala lamentacije in jokanje okrog tega procesa, oziroma poskušane predlaganja ukrepov za zaustavitev tega procesa.

Govori se o tem, so predavanja in referati, da so cene kmetijskih pridelkov tisti glavni demotivativni faktor, ki navaja kmetovalce, da bežijo iz kmetijstva in da nam zaradi tega tudi samo kmetijstvo nazaduje. Mnogi trdijo, da je treba onemogočiti te zasluge izven kmetijstva in tako prisiliti kmete, da se bolj angažirajo v samem kmetijstvu.

Pri prvi »kritični« pripombi je treba postaviti vprašanje: katera so tiste cene, ki bi ustrezale? Odgovor je bil: proste. Dokaz pa je živinoreja, ki je napredovala po »administrativnem razdobju«.

Najprej nekaj o ceni pšenice. Ker je »prosta cena« pri nas zaradi »nezadostne proizvodnje« lahko samo monopolna cena, je treba postaviti vprašanje, na kakšno cenno pšenice bi prišli ob pogojih zadostne proizvodnje.

Pri dveh različnih združnih gospodarstvih (v Sloveniji in Podravini) so znali stroški leta 1955 za proizvodnjo (vključno plače) za kg pšenice 13,70 dinarjev (Jarmina), oziroma 19,15 dinarjev (Novi Gradec). Z odkupno ceno 27 dinarjev dejata obe proizvodnji zelo širok razpon za dobiček. Pšenica je v njih rentabilna. Odnosa izplačanih zaslužkov v primeru z dobičkom bi bila 100:683 in 100:226. In tudi dejanska je bil dobiček večji, ker so dosegli višje cene. Tj proizvodni stroški ne samo da preneslo odkupno ceno, temveč dajo z njo tudi dobiček. Podobni račun ob koncu »administrativnega razdobja« s treh združnih gospodarstev (eno izmed njih je isto) znašalo: proizvodni stroški za kg 8,17 dinarjev (Jarmina), 11,48 dinarjev (v Vukovcu) in 8,37 dinarjev (Sotin). Dosežene cene so se tudi tedaj gibale okrog 20 dinarjev in nekaj več. Doseženi dobički na enoto proizvoda so bili veliki.

Bila so torej gospodarstva, ki so ob tistih cenah in ob tistih pogojih proizvajala pšenico z dobičkom. Treba je pripomniti, da vsa ta gospodarstva niso bila posebno moderna po opremitvi modernih načinu obdelave. Spadala so med »obširna«, oziroma so bila približno na neki srednji ravni predvojnih večjih gospodarstev.

Letos je Belja na nekem delu svojih površin proizvajalo pšenico z italijanskim semenom. Po proizvodnih podatkih je na teh površinah dobilo okrog 40,6 metriških stotov na hektar po lastni ceni okrog 18 do 19 dinarjev za kg. Lahko bi bilo računati, da taka proizvodnja (in to je kelo prvo leto) prinaša na hektar toliko dobička, da lahko vsakemu kmetovalcu nudijo polnih njegovih 12 metriških stotov na hektar s prošnjo, da ničesar ne dela in da dopusti njim, da na njegovih zemljiščih proizvajajo in da celo ob tem dosegajo dobiček.

Zakaj torej danes kmeti ne pridelati več pšenice čje je leta tako rentabilna. Odgovor ni tako preprost, čeprav tudi ni

preveč zamotan. Predvsem so zanj proizvodni stroški verjetno neka večja. Nadalje, kar je mnogo važneje, proizvodnja žitaric zahteva relativno malo delovnih dni čez leto na hektar (pšenica 10 do 20 dni), pa torej tudi zahteva — čim ne bo več monopolne cene — samo toliko zaslužkov čez leto. Tako sila proizvodnja žit tudi današnjega našega kmeta z zemlje. Pušča ga nezadostno zaposljuje.

Ker mora proizvodnja žit odpraviti monopolne cene, je treba bori predpostaviti, da bi se le-te morale tedaj gibati blizu cen teh gospodarstev, ki sem jih navedel, ter da današnji kmet nima nikakršne možnosti baviti se s proizvodnjo žit a trg v večjem obsegu. To pa — kakor je videti — brez kakršnih koli ozirov na politiko cen in brez ozirov na administrativne ukrepe ali maksimum proste trga.

Živinoreja — kakor kaže — govori proti tej tezi. Dosegla je napredek po »administrativnem razdobju«. Vendar nas je tudi tu Slavko Komar obvestil, da v zadnjem času spet nazaduje. To nam govorijo tudi proizvajalci. Tovariši z Belja so pam na primer dejali, da živinoreja ni več tako rentabilna, kakor

je bila pred dvema letoma. Oni s svinjami shajajo, vendar ne z velikimi dobički. Kilogram jun stane 170 do 190 dinarjev na trgu pa dosega 205 do 225 dinarjev. V govedoreji jih rešuje mlekarna, ki zagotavlja 25 dinarjev za liter mleka (predelane), sicer ne bi shajali. Vendar so tam istočasno začeli z nekimi novimi ukrepi, ki jim bodo pomagali do rentabilnejše živinoreje. Mislijo namreč, da bodo lastno ceno litra mleka znižali na 6,8 do 15 dinarjev, kakor bo pač sezona. Po mnogih podatkih v časopisju ima večina kmetijskih gospodarstev pasivno živinorejo, zlasti še mlekarno.

Značilno je, kako je svinjogojstvo nazadovalo. Vzrejsvni goji likvidirala največ tista podjetja, ki so jo začela iz konjunkturalnih razlogov, sledila pa so jim še neka druga.

Tu je jasno, da so napredek dosegla kmetijska gospodarstva, ki so bolj izkoriščala svoje rezerve. Vendar je tudi jasno, da večja podjetja niso vzdržala. Niso mogla vzdržati konkurenco. Smešno vendar — dejstvo. Zakaj se vse to dogaja?

Jasno je, da pri živinoreji kmet izkorišča gozd za žir, pašnike, odpadke iz gospodarstev, odvečno delovno silo in proizvodnjo relativno nizkih stroškov.

Beg iz kmetijstva je samo izraz njegove današnje slabosti

Zaustavljanje procesa odhajanja z vsaj zato, da bi se ljudi vrnilo kmetijstvu, ne daje nikakršne perspektive. Kakor je videti, je to normalen proces, ki se mora odvijati in ki se bo tudi nadalje razvijal. Ta beg iz kmetijstva je pravzaprav izraz današnje njegove slabosti. Vračanje ljudi nazaj bi pomenilo fikširanje in zato še krepitev te slabosti.

Pri vprašanju cen mi tu lahko razpravljamo o mnogih vprašanjih pomena cen posameznih (kmetijskih) pridelkov v splošnih prelojavah dohodkov, o manjšem ali večjem stimuliranju v danem trenutku neke proizvodnje ali destimuliranju proizvodnje itd., vendar od tega ne moremo pričakovati nikakršnega večjega poleta.

Pri vprašanju odhajanja z vsaj lahko razpravljamo o hitrosti odhajanja, o okoliščinah, pod katerimi se ta proces odvija (in ta se pri nas razvija pod relativno zelo dobrimi okoliščinjami za vas), o njegovih začasnih stimulacijah ali destimulacijah, vendar je popolnoma nemogoče zaustaviti ga ali z zaustavljanjem doseči zadostno kmetijsko proizvodnjo.

Politika, ki bi stremela samo za tem, da bi naša vzpodbude za sedanje proizvodne sile na vsaj, bi bila nujno obsodena na neuspeh, ker bi temeljila na iluzijah.

Mi smo sedaj ravno pred tem, da napravimo »kvalitetni skok«. Treba je vložiti vsa prizadevanja za doseglo modernejšega, najmodernejšega kmetijstva v tehničnem smislu, a za največje stimuliranje socialističnih oblik.

Vendar on s temi stroški lahko proizvaja samo toliko, kolikor tak viri vzdržijo. To je dovolj za skromno potrošnjo; kakršna je naša bila in kakršna je po večini še danes. Za povečano potrošnjo na ta način ne more proizvesti dovolj.

Večja podjetja pa na ta način danes sploh ne morejo proizvajati. Tudi kmet ne more več količine takih proizvodov proizvesti enako poceni. Tudi taka velika podjetja redijo svinje tako, da jih hranijo s koruzo, živino pa prav tako kakor kmet, samo da vse plačajo. Zato je tudi jasno, da so draga. Ne morajo vzdržati. Mi se danes nabavamo v položaju, da — če stvari pustimo tako — lahko se nekaj izločimo iz vseh rezerv, če izboljšamo tehniko trgovine, razširimo in pocenimo mrežo odkupa in podobno, zlasti pri mleku in sadiju. Vendar daleč tudi tu ne bomo prišli. Spopadi se bomo in se že tudi spopadamo z mejo proizvodnih možnosti današnje vasi.

Tudi tu politika cen in podobne splošne vzpodbude ne rešuje stvari. Ničesar ne bomo dosegli, če kaj od bi stihja doma, prinesla rešitev. Deset let iskusi je menda dovolj, da to lahko spoznamo.

Organizacijsko popolnoma neoboroženi za obvladovanje takih problemov. Tam in takrat se je delalo prav na tem, da se v mešanih možnostih izboljša taka naša proizvodnja, da se poceni in podobno. Vse drugo je imelo malo smisla. Problemi v današnjem smislu sploh niso obstajali.

V taki atmosferi so delate tudi fakultete in poljskne posestve ter kmetijska posestva.

Danes se je položaj globoko spremenil, vendar se vse ostalo ni tako spremenilo.

Socialistično gospodarstvo čim hitreje spremeniti v moderna gospodarstva

Vzemimo kmetijska posestva. O njihovem položaju smo tu že razpravljali. Imeli smo tudi anketo komisijo. Ustovila smo, da so v glavnem boljša od zasebnikov, in to od tistih zasebnikov, ki nas ne morejo postaviti na zeleno vejo. Na teh posestvih dela po statističnih podatkih okrog 88.000 ljudi, t. j. skoraj 5 odstotkov skupnega zaposlenega osebja v družbenem sektorju gospodarstva. To številno ljudje bi moralo po današnjem stanju tehnike kmrj približno najmanj četrtino, ako ne tretjino tistih potreb ostalih zaposlenih s kmetijskimi proizvodnji. Oni pa dajejo 10 do 14 odstotkov večje donose od zasebnikov. Mi to očitvidno ne moremo govoriti o nizkih donosih, temveč o sramotno nizkih donosih. Ni treba pozabiti, da je tu govora o socialističnih gospodarstvih, torej o taktih, ki bi morala predstavljati osnovno gibalo napredka v kmetijstvu. Ta

posestva pa so dolgo vrsto let bila več ali manj kmetom v porog.

Kakšno opravičilo imamo mi vsi, da se posestva borijo za 20 metriških stotov večji donos pšenice na hektar, ne pa za donose 50 do 80 metriških stotov na hektar? In to vse se dogaja v pogojih, ko se vsa država bori za vsak kilogram žita. Mislim, da tu opravičila sploh ni mogoče najti. Tehnični problemi tako hitrega skoka v proizvodnji žit niso nepremostljivi, pa tudi niso posebno težki. Reševala jih je skoraj vsa Evropa. In to z uspehom. Zato ni vzroka, da bi mi ne mogli uspeti. Prvi poskusi (v Slavoniji, Sionovci in Makedoniji) so dali dobre rezultate. Prav tako so dali dobre rezultate prvi poskusi moderne živinoreje (mleko), sadjarstva, vinogradništva itd. Dalj so cenejši tipiziran pridelavek, in to v znatno večji količini na hektar. Ne bi želel o tem

navajati podatkov. Slabost teh poskusov je, da so za sedaj omejeni na manjše število kmetijskih in združnih posestev in da se ljudje izogibajo, da bi odločneje začeli najširšo uporabo.

Tehnične poti za »kvalitetni skok« so torej odkrite za vrsto glavnih proizvodov. Treba jih je razširiti še na neke druge, tako na primer na svinjogojstvo, na koruzo in mast.

Osnovna značilnost za nadaljnje uspehe je po mojem mnenju v hitrosti spreminjanja vseh socialističnih gospodarstev (kmetijskih in združnih) posestev v taka moderna gospodarstva. Le-ta se lahko takoj za tem, zlasti združna, vključujejo v proces na vsi, o katerem sem govoril v uvodu. Plodnejšega polja za najrazličnejše sodelovanje s kmetom, začevši od pomoči v gospodarstvu do obdelave zemlje, dosejti ni bilo in komajda bi še kdaj bilo. Samo, da se na to skupno delo ne more iti na stari tehnični podlagi, podlagi, ki je enaka njegovi (ali celo slabša od njegove), temveč na novi, višji. Zda se s tem procesom na vsaj okoliščina del kmetov, kar samo pomaga pri ohranjanju starih odnosov.

O konkretnih oblikah takega sodelovanja danes ne bi želel govoriti, ker bo o teh problemih skupščina še posebej razpravljala.

Vendar je treba le dodati, da brez takega dela, dela, ki postavlja »socialistični sektor« ravnostno na čelo napredka, nima nobenega smisla vrsta drugih ukrepov. Kaj nam pomaga dajanje novih površin kmetijstvu, če bomo nanje postavili neko slabo organizacijo?

Kakor vidite, tovariši poslanci, tu nisem govoril o konkretnih ukrepih za 1957. leto, temveč — lahko bi dejal — o splošnih svajetih. Vendar mislim, da sem to sedaj moral reči, ker je važna osnovna orientacija, razumevanje tendence razvoja. Razen tega je treba začeti mnoge in mnoge ukrepe, ki so velikega pomena, takoj, t. j. že v začetku prihodnjega leta, a mnogi od njih tudi ne terjajo velikih materialnih izdatkov, deli pa bodo takojšnje rezultate.

Mislim, da ni nerealno govoriti, da imamo lahko že v dveh, treh ali štirih letih v pomernem obsegu kampanje za splošno povečanje donosa pšenice na preko 40 metriških stotov na hektar, koruze pa na 50 do 60 metriških stotov in več na hektar. In to niso veliki roki. Samo, da bi to dosegli, bo treba vsokoko zavahati rokave. Treba bo nadalje dobro protičiti procese na socialističnem sektorju kakor tudi na vsaj in po njih ravnati hitro in pravočasno vsi instrumente. V tem mislim, da je glavna naloga izvršnega sveta in da bo le-ta za prihodnje leto moral opraviti potrebne leto. Znano mi je, da se zdaj izdelujejo neki plani v tem ali podobnem smislu in delno je o njih govoril tudi Slavko Komar. Zato sem vas želel še enkrat opozoriti nanje in vas prositi, da jih v največji meri podprete.

Tovariši, kakor je znano, nisem mogel spremljati priprav za to razpravo. Bil sem v tujini. Zato mi oprostite, ker sem dal popolnoma približne podatke iz starih beležek. Nekateri od teh podatkov celo niti ne bodo točni, ker sem dosti stvari sprelo aritmetično, ko je bila že razprava.

Zaradi tipizacije proizvodnje prodajamo za nas nepotrebna osnovna sredstva:

- 4 vprežne pluge
- 6 izruvačev za krompir
- 3 osipalnike — okopalnike
- 3 sejalnice za žito
- 3 sejalnice za koruzo
- 1 trosilec umetnega gnoja
- 45 vozov, navadnih, težkih, srednjih in lahkih
- 2 sami, osebne
- 13 brzoparilnikov
- 2 kotla za žganjekuho
- 5 sofov, hrast., velikih
- 1 škropilnico
- 1 kultivator, vprežni
- 1 samovezalko »Fela«
- 1 hidravlično stiskalnico
- 2 stiskalnici za sadje
- 1 stiskalnica za seno
- 1 trier za žito
- 3 drobilce za žito
- 1 šrotar, mlinski
- 1 robkač za koruzo
- 1 motor, benzinski
- 1 omaro
- 1 sadni mlin
- 4 tehtnice
- 2 pisalna stroja

Za državna in združna podjetja bo licitacija od 8. do 15. decembra 1956. Po tem datumu se bo prodaja vršila tudi privatnikom v smislu obstoječih tozadevnih zakonskih predpisov.

DRŽAVNA IN ZDRUŽNA POSESTVA OPOZARJAMO NA MOŽNOST PREPISA OSNOVNIH SREDSTEV

KMETIJSKO GOZDARSKO POSESTVO KOČEVJE

9210-A

Uvoz za potrebe kmetijstva

BEograd, 7. dec. Po obvestilih iz Zvezne kmetijsko-gozdarskih zbornice bo prihodnje leto povečan uvoz rezervnih delov za kmetijske stroje, umetnih gnojil, sredstev za zaščito rastlin, plemenske živine, raznega izbranega semena in druge gradiva za potrebe kmetijstva, in sicer za okoli 2 milijardi 290 milijonov dinarjev. Skupna vsota deviznih sredstev, ki bo na razpolago v te namene, bo okoli 8 milijard 290 milijonov dinarjev, medtem ko so letos porabili nekoliko manj kakor 6 milijard.

Za potrebe kmetijstva so letošnje poleg drugega porabili 4 milijarde 580 milijonov dinarjev za uvoz umetnega gnojila (330 tisoč ton), 490 milijonov za plemensko živino in potrebe živinoreje, 428 milijonov za rezervne dele, 338 milijonov za sredstva za zaščito rastlin, nekoliko nad 270 milijonov dinarjev za sortno seme itd.

Največji del deviznih sredstev naj bi prihodnje leto porabili za nabavo umetnega gnojila kalijevoga in fosfornega, v skupni količini 480.000 ton, ki bi predstavljala vrednost približno 6 milijard in 200 milijonov dinarjev.

Nadaljnje postavke plana uvoza za potrebe kmetijstva predstavljajo uvoz plemenske živine in potrebne za živinorejo v vrednosti 650 milijonov dinarjev, rezervnih delov za kmetijske stroje za 600 milijono-

mna za 300 milijonov dinarjev itd. V zvezi kmetijsko-gozdarskih zbornice poudarjajo, da bi bili potrebni v planu nekateri popravki, s katerimi bi se pri posameznih predmetih povečali skupni znesek deviznih sredstev oziroma zagotovile večje vsote za uvoz nekaterih predmetov v prvem tromesečju leta 1957.

V spomin Andreju Skulju

Dne 23. nov. je umrl v Ljubljani v starosti 77 let vzorni slovenski bionik, učitelj, strokovni pisec in popularni »dinarski vrtnarji« strakovnjak Andrej SKULJ.

Med svojim dolgotrajnim življenjem med kmetijskim ljudstvom je neumorno delal zanj. Za leta 1912 je ustanovil prvo kmetijsko nadaljevalno šolo pri nas. Sodeloval je pri sestavljanju načrtov in učbenikov za take šole in tečajne, urejal šolske vrtove, sodeloval pri obnovi vinarstva, ki jih je tedaj ustvarila trina uš, ustanovil trdnice in drvešnice, grahli vodovod in sodeloval pri vseh važnejših akcijah za sanacijo dolinjske vasi. Ko je bil leta 1919 pravečan v Ljubljano, je dosegel ustanovitev Centralnega šolskega vira v Ljubljani, kjer so dobili mnogi učitelji potrebno znanje, da so se mogli

posvetiti kmetijskemu pouku. S svojim delom je dalja vzgled in navduševal podružne učitelje za gospodarsko udejstvovanje na vasi. Vzgojil je več učiteljev, ki so postali med obema vojnama vodilni sodelavci v našem sadjarstvu in vrtnarstvu. Težko bi našli koga, ki je več storil za kmetijsko nadaljevalno šolstvo in izboljšanje šolskega vrtnarstva, ki ga je zlasti pospeševal kot šolski nadzornik.

Njegov pogreb je pekal, kake je bil splošno. Štirje govrniki so se postavili od njega in oslali njegovo plodno življenje. V katerem je najmanj 50 let posvetil letu za kmetijsko vzgojo in so ga poznali, zlasti pa naši sadjarji in vrtnarji ter kmetički ljudstvo, mu bodo ohranili častno spomin.

A. K.

Iz vsega sveta

TRGOVINA S KRALJICAMI

V ZDA kupijo kmetje in čebelarji vsako spomlad na tisoče že oplojenih čebel-matic, ker imajo pri tem veliko korist, tako zaradi meda, kot zaradi oplojevanja rastlin.

V ZDA obstaja trditev Harrell in sinovi, ki se bavi z nenavadno dejavnostjo: interesentom na severnoamerškem kontinentu dobavlja kakršno koli količino čebeljih kraljic. Prava dejavnost se začne spomlad, ko je čas za parjenje čebel. Tedaj »omozijo« na dan okoli 2700 čebeljih matic. Tisti, ki so to opazovali, pravijo, da letijo nad farmo tisoči in tisoči trotoev. V rednih presledkih pa spustijo iz čebelnjaka v zrak matico.

našoj svojo družico, zelo majhne. Kljub temu pa brenčijo po zraku na tisoče trotoev in eden izmed njih se združi s kraljico. Trotoev doživi neprijetno preseženje. Ničče ne ve zagotovo, ali trotoev eksplodira v svatbenem objemu, ali pa ga matica raztrga. Kakor koli že, še noben trotoev se ni živ vrnil s pomočnega potovanja.

Harrell odpošlje vsako pomlad več kot 55.000 že oplojenih matic na vse strani sveta. Čebelarji plačajo matico po 1.25 dolarja, kar pravijo, da se zelo izplača. Če v prvem poletju lahko sposobna matica rodi celo mesto delavk, ki zberejo za okoli 25 krat toliko medu. Mnogi čebelarji v severnih krajih ZDA celo pravijo, da je ceneje dobiti vsako pomlad nov čebeljak, kot pa vzdrževati čebele čez zimo.

en čebeljak, kjer čebele, ki nimajo kraljice, začnejo hraniti ličinke s posebno tekočino. Starišindvajset ur pozneje položijo bodoče matic v drug čebeljak, kjer morajo biti čebele delavke tako dobro hranjene s sluprom, da se jim zdi, da bodo vsak čas nočile. V prihodnjih 10 dneh delavke zalepijo celice. Na enajsti dan dajo celice v 6000 majhnih poizkusnih čebeljakov. Tu dovolijo novi matici, da se oplodi ter da pokaže svojo sposobnost leči jajčeca. Kadar koli bi kaj pokvarilo strogi urnik, bi se lahko zgodilo, da bi stotine ljubosumnih mladih kraljic pomorilo druga drugo. V prirodi je tako, da je kraljica čista, ki pobije vse svoje sestre in postane s tem edina kraljica. Harrell mora biti pri roki, da to prepreči.

Dvakrat je vedno

(NAPISAL AMERIKSKI HUMORIST LLOYD ROSENFELD)

Ko sem drugič v vseh letih svojega zakonskega življenja stresel cigaretni pepel na preprogo, me je žena vprašala: »Ali moraš vedno metati pepel na preprogo?« To ni prvič, da me je tako obtožila. Zadnje čase me je obtožila tudi drugih zločinov, kot na primer, da vedno puščam vodo odprto, da vedno pozabljam ključ in da avtomobilu vedno zmanjka benzina.

našega dvorišča dvotonski tovorni avtomobil, poklical k sebi. Ko je videla dva metra visogo goro pepela, je zavreščala: »Kaj za vraga, je pa to?« Prav na ta sem čakal. »To, ljubica,« sem rekel, »je okoli tisoč kilogramov pepela. Po daljšem natančnem računanju sem prišel do zaključka, da bi bilo prav toliko pepela na naši preprogi, če bi ga vedno spuščal na tla, kadar kadim cigarete.«

Morate razumeti: nikdar pa me ne obtoži, da vedno prinesem domov uso piščo, ali da jo vedno vabim v gledališče.

Pogledala je na goro pepela ter rekla: »Se dobro, da sproti pospravljam, kaj?« Sinoči, ko sem prišel domov, potem, ko sem hodil več kot pet sto metrov po vrenemu, ki bi ga prav lahko opisal kot orkan, me je pozdravila: »Ali moraš vedno prinesiti blato v sobo?«

Pred kratkim sva se peljala v novo naselje v bližini, da bi obiskala prijatelja. Vse hiše so si popolnoma podobne, toda ceste zavijajo okoli njih prav zato, da si ne bi bile popolnoma podobne. To človeka močno zmede.

Večina ljudi, ki bere časopise, je že opazila na časopisnih slikah ameriškega predsednika policiste in tajne agente, ki obkrožajo predsednika, se vozijo v njegovem avtomobilu, ali pa ga spremljajo, ko igra golf. Američani se hvaležijo, da je njihova varnostna služba med najboljšimi na svetu.

Kraljevska družina in tisk. Ko je ljubezna med angleško princeso Margaret in Petrom Townsendom še visela na nitki, je časopis »Sunday Pictorial« planil na ulice z naslovom »Za božjo voljo. Rešite reveža nadaljnjih muk!«

Tajna služba je okoli 300 policistov. Vsak izmed njih mora služiti najprej dve ali tri leta kjer koli v ZDA, nato pa gre v posebno šolo, kjer se seznanj z vsemi identitami domačinov in tujci, novimi in starimi. Obično tudi kraje, kjer so bili atentati, in izve, katere varnostne ukrepe so zamenjali. Nato mora iti agent v bolnišnico za duševno boleino v Washingtonu, kjer opazuje bolnike. V posebnih šoli se učijo tudi judo obrambo proti napadom s pištolami, z nož in podobno. Mora biti odlični strelec z vsemi vrstami orožja. Poleg tega mora vsak agent imeti v majem prstu tako imenovano delo teama, ki naj bi pričakalo atentatorja, ko skozi iz množice z desne, leve, spredaj ali zadaj, medtem ko se predsednikov avtomobil premika, stoji ali pa vozi okoli vogala.

OBJAVA

AVTOBUSNI PROMET MARIBOR

obvešča vse potnike, da bo dne 10. decembra 1956, to je v ponedeljek, uvedena nova avtobusna proga

MURSKA SOBOTA-RADENCI-GORNJA RADGONA-LENART-MARIBOR-LJUBLJANA

Avtobus bo vozil v naslednjem voznem redu:

5.30	Odhod	MURSKA SOBOTA	Prihod	20.50
5.50		RADENCI		20.30
6.00		GOR. RADGONA		20.20
6.45		LENART		19.35
7.15		MARIBOR		19.10
8.35		CELJE		17.40
10.15	Prihod	LJUBLJANA	Odhod	16.00

Cene:

Murska Sobota-Ljubljana 880 din
Radgona-Ljubljana 810 din
Lenart-Ljubljana 710 din

Poslužuje se ugodne zvezel Potovalci boste udobno v ogrevanem avtobusu!

Istočasno obveščamo, da bo avtobus na prosti Maribor-Celje od 10. decembra 1956 dalje odhajal iz Celja ob 16.30 in ne več ob 17.30, kakor do sedaj.

AVTOBUSNI PROMET, MARIBOR, Tržaška c. 41

OGLASUJTE V SLOVENSKEM POROČEVALCU

Winston Churchill, ki je 29. novembra praznoval svoj 82. rojstni dan, se poslali in bližnje družinske člane, ki je vidno na sliki.

EISENHOWERJEVI VARUHI

Celo kadar igra golf spremljajo ameriškega predsednika tajni agenti, oblečeni kot športniki in opremljeni s kratkovalovnimi radijskimi postajami

Večina ljudi, ki bere časopise, je že opazila na časopisnih slikah ameriškega predsednika policiste in tajne agente, ki obkrožajo predsednika, se vozijo v njegovem avtomobilu, ali pa ga spremljajo, ko igra golf. Američani se hvaležijo, da je njihova varnostna služba med najboljšimi na svetu.

V tej službi je okoli 300 policistov. Vsak izmed njih mora služiti najprej dve ali tri leta kjer koli v ZDA, nato pa gre v posebno šolo, kjer se seznanj z vsemi identitami domačinov in tujci, novimi in starimi. Obično tudi kraje, kjer so bili atentati, in izve, katere varnostne ukrepe so zamenjali. Nato mora iti agent v bolnišnico za duševno boleino v Washingtonu, kjer opazuje bolnike. V posebnih šoli se učijo tudi judo obrambo proti napadom s pištolami, z nož in podobno. Mora biti odlični strelec z vsemi vrstami orožja. Poleg tega mora vsak agent imeti v majem prstu tako imenovano delo teama, ki naj bi pričakalo atentatorja, ko skozi iz množice z desne, leve, spredaj ali zadaj, medtem ko se predsednikov avtomobil premika, stoji ali pa vozi okoli vogala.

Tajna služba stalno opazuje okoli 2000 ljudi, za katere menijo, da so predsedniku nevarni. Kadar predsednik potuje v New Orleans, na primer dodelijo vsakemu izmed sumljivih ljudi policista.

Tajne policiste izbirajo med kandidati, ki morajo biti 24 do 30 let stari, morajo imeti urvidno izobrazbo, prednost pa imajo tisti, ki so že služili v armadi. Biti morajo dobri atletski in nevpadljivi na pogled. Ljudje, ki imajo nenavadne obraze, ali pa, ki so na primer zelo visoki, ne pridejo v poštev. Biti morajo tudi dobro vzgojeni. Na sprejemnih v Beli hiši morajo večkrat vlijudno prositi katiknega gosta, naj vzame za trenutek roke iz žepa.

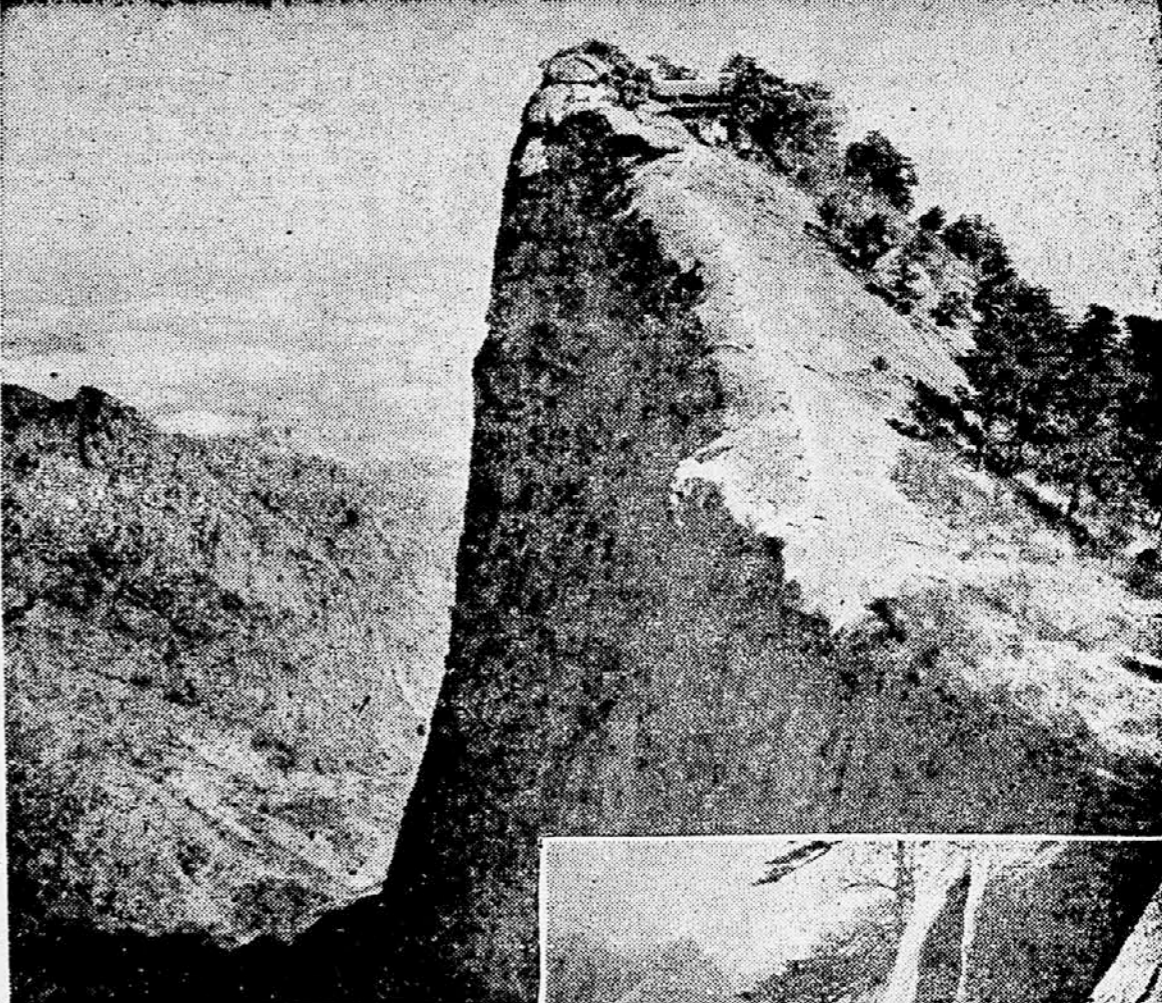
Raziskovalni oddelček je nekakša prva obrambna črta. Oddelček ima izčrpano kartoteko vseh paranoikov. Vsako grozljivo pismo analizirajo in razvrstijo. Ko spoznajo, kdo je pismo napisal, ga opazujejo, večkrat, ne da bi vedel. Če je videti nevaren, ga aretirajo, sicer pa ne, čeprav je grozljiva predsedniku kazniva po zveznem zakoncu.

Poseben problem pa so osebne navade predsednika. Na primer: Trumanovi spretnosti, ki jih je opravljal vsako jutro, in Eisenhowerjev golf. Bratec, ki vidi sliko predsednika, ko igra golf, bi morda menil, da ga nihče ne varuje. Dejansko pa so v bližini tajni agenti, oblečeni kot igralci golfa. V torbi enega izmed teh igralcev je kraljkavalovna radijska postaja, s katero je v zvezi s policijskimi avtomobili, ki pazijo na vse dostope k igrišču golfa. Kadar gre predsednik v gledališče, preidejo agenti vsakega igralca, poplavijo prostore za odrom ter pregledajo vse orožje, če ga uporabljajo v igri. Kadar gre predsednik na igro base-balla, stoji pred njegovo ložo igralce, ki mora ujeti vsako žogo, letočo proti predsedniku.

Eden izmed piscev grozljivih pisem je menil, da je varčen zato, ker je uporabljal razglednice in kurverte, ki jih je moč kupiti na vsaki pošti. Pošiljal jih je tudi iz Los Angelesa, ne pa iz kakega majhnega mesta. Tajna služba je razposlala fotokopije njegove pisave vsem poštam v Los Angelesu. Septembra 1955 je nek uradnik na pošti opazil kurveto z isto pisavo. Bila je naslovljena nekemu privetniku in je smela povratni naslov. To je bilo pravo ime človeka, ki je grozil predsedniku.

V prvih štirih letih Eisenhowerjeve službe je tajna služba raziskovala nad 5000 groženj, večinoma v obliki pisem. V preteklih 20 mesecih so zaprli 147 ljudi in od teh so jih 137 poslali v gajbe ali pa v bolnišnico.

Ko je predsednik v Beli hiši, straži postopje nedoločeno število agentov, nihče ne ve koliko. Vendar pa pravijo, da se je nekaterim posrečilo priti mimo agentov, čeprav ne zadnje čase. Ko je bil še predsednik Hoover,

Zahodni del Huašanskih gor v kitajski pokrajini Senai je znan po svojih visokih vrhovih. Na enem izmed najvišjih vrhov so v preteklem letu sgradili meteorološko postajo, v kateri dela več kot 18 ljudi. Le-ti budno spremljajo vse vremenske spremembe, ki jih beležijo ter pošiljajo podatke v dolino. Toda delo na vrhu ni lahko. — V toplem obdobju leta so Huašanske gore preplavljene s turisti. Toda pozimi, ko jih pokrije debela plast snega, so meteorologi na vrhu gore odrezani od doline. Najtežje delo pa imajo, pravijo meteorologi, spomladi, ko pihajo vetrovi s hitrostjo od 100 do 120 km na uro. Tedaj se morajo meteorologi, ki gredo meriti, pritezati z vrvmi. Postaja, ki jo vidimo na sliki, je samo ena izmed mnogih, ki so jih sgradili v zadnjih letih. Pravijo, da jih je sedaj enajstkrat več, kot jih je bilo leta 1949.

je nekega dne pričorakal v jedrnično tuje, ki je stopil k predsedniku in mu stisnil roko. Bil je popolnoma nenevaren turist, toda, kakor je prišel mimo tajnih agentov, še danes nihče ne ve.

Varovanje predsednika je torej precej komplikirana in odgovorna služba. Vendar se Američani hvaležijo, da so v zadnjih 55 letih, ko deluje ameriška tajna služba, ubili na svetu 9 kraljev, kraljice in prestolonaslednikov, 11 predsednikov, 16 ministrskih predsednikov in nešteto drugih vidnejših osebnosti, medtem ko v tem času ni bil žrtev atentatorja noben ameriški predsednik.

Pes matematik

Književnica Genevieve Devigne ima psa, ki je talent za računanje. Pred leti ga je našla na ulici v Parizu, kjer so ga najbrž pustile kolonialne čete. Zelo spominja na šakala in najbrž je bil eden njegovih prednikov šakal. Ime mu je dala Kabil.

Pred nedavnim je nastopil pred posebno komisijo, kjer je odlično »odgovoril« na razna vprašanja ter rešil razne računске naloge. Uporabljal pa je isti sistem kot elektronski možgani. Trije udarci s šapo ob tla je pomenilo »dva, dva sta pa pomenila »ena«. Za izražanje večštevinskih števil se je posluževal obah tac. Število 1325 je »povedal« tako: petkrat je udaril z levo šapo, dvakrat z desno, trikrat z levo in na koncu še udarec z desno. Na ta način je odgovoril na zelo zapletena vprašanja. Na vprašanje, koliko nog ima en konj, tri kokosi in ena mačka je »odgovoril«: 14. Na vprašanje, koliko imajo kril, je »Kabil« odgovoril: 6. Pravijo tudi, da je izračunal kvadratne korene raznih števil.

Upravni odbor podjetja

ELEKTRO TOLMIN V TOLMINU

razpisuje v smislu 22. člena Pravil podjetja

mesto RAČUNOVODJE

POGOJI:

Dovršena ekonomska srednja ali njej enaka šola z najmanj 6-letno prakso v stroki.

Ponudbe z opisi dosedanjih službenih mest pošljite upravi podjetja

ELEKTRO TOLMIN V TOLMINU
9221-A

● Slovenski poročevalec največji in najbolj razširjen slovenski dnevnik ●

XVI. OLIMPIJSKE IGRE V MELBOURNU

Velik dan za jugoslovanski waterpolo

Včerajšnji predzadnji dan olimpijskih iger je vsekakor bil waterpolo; Madžari so premagali — kakor sumo enkrat po vojni v taki konkurenci — naše in si priborili zlati kolajni. — Jugoslovani so zasedli drugo mesto in prejeli drugo srebrno kolajno letos. — Tretje mesto v nogometnem turnirju je pripadlo Bolgarom po zmagi nad Indijo. — Veselin Petrović je storil svoje, bil je pač šestindvajseti.

V odlični waterpoljski tekmi je Madžarska premagala Jugoslavijo 2:1 (2:0) in tako osvojila zlato kolajno. Jugoslovani so drugi, SZ pa tretja.

Našim igralcem se torej ni posrečilo, da bi se bili povzpeli na najvišjo stopnico. Kljub temu pa je treba reči, da so dosegli lep uspeh, saj so dokazali, da sodijo v svetovno elito in je samo še eno moštvo na svetu — Madžarska — ki je boljše od našega.

V nogometu in waterpolu imajo Jugoslovani še tradicijo srebrnih kolajni. V Helsinkih je med Madžari in nami odločil boljši količnik golov, letos pa je bila razlika občutnejša. Madžari so zmagali s tremi točkami naskoka. Res pa je, da so to prednost zaslužili, saj so bili res najboljša moštva turnirja.

radi udarca, ki ga je moral spravi v tekmi s SZ.

SZ : Nemčija 6:4 (3:3)

Rusi so včeraj premagali Nemce in si tem zagotovili tretje mesto in bronasto kolajno. Tekma med obema nasprotnikoma pa je bila glavni izenačena ne glede na to, da so nemški waterpolisti v 14. minuti celo vodili 3:2. V drugem polčasu so Rusi silovito napadali in si tako priborili zmago. Gole za SZ so dosegli Cvahaja 3, Mšvenjiradze 2 in Kurenjo 1, za Nemčijo pa je vse tri gole zabil Schneider.

LESTVICA

Madžarska	5	0	0	29:3	10
Jugoslavija	3	1	1	13:8	7
SZ	5	3	2	14:14	6
Italija	5	2	3	10:13	4
ZDA	5	1	4	10:20	2
Nemčija	6	1	4	11:20	1

KOLAJNE

PRI »GOSPODARJIH«

Razen nogometne vse o olimpijske kolajne že v rokah svojih srečnih gospodarjev. Dosegli so bila končana tekmovalna v 154 disciplinah, v katerih so razdelili 136 zlatih, 146 srebrnih in 156 bronastih kolajni. Po dve zlati kolajni sta bili izročeni v ženski in moški telovadbi, nekajkrat pa celo tri srebri kolajni. Bronastih kolajni je več, ker sta v vsaki boksarski disciplini oba polfinalista prejela bronasto kolajno.

SZ 26, ZDA 32, Avstralija 13, Madžarska 9, Italija 5, Velika Britanija 5, Švedska 5, Romunija 5, Japonska 4, Nemčija 4, Francija 4, Finska 3, Turčija 3, Iran 2, Novi Zeland 2, Kanada 2, Poljska 1, Norveška 1, Brazilija 1, CSR 1, Irski 1, Danska 1, Bolgarija 1, Mehika 1, Indija 1.
SZ 29, ZDA 24, Madžarska 10, Japonska 10, Nemčija 10, Avstralija 8, Velika Britanija 7, Italija 6, Švedska 6, Francija 6, Poljska 6, CSR 4, Romunija 3, Bolgarija 3, Belgija 2, Turčija 2, JUGOSLAVIJA 2, Čile 2, Iran 2, Finska 1, Kanada 1, Island 1, Argentina 1, Južna Koreja 1, Irska 1, Danska 1, Pakistan 1.
SZ 31, ZDA 17, Avstralija 14, Finska 11, Velika Britanija 10, Kanada 9, Madžarska 7, Nemčija 6, Švedska 6, Francija 6, Japonska 6, Romunija 5, Poljska 4, Južna Afrika 4, Turčija 4, Avstrija 2, Turčija 2, Čile 2, Kanada 2, Norveška 2, Iran 1, CSR 1, Argentina 1, Tokrat 1, Južna Koreja 1, Grčija 1, Urugvaj 1, Danska 1, Mehika 1, Bahamski otoki 1.

Skupaj je 37 držav prejelo olimpijske kolajne 25 zlate, 27 srebrne in 29 bronaste.

LORRAINE CRAPP (Avstralija) — Plavalca plavalca je stara 18 let, visoka 170 cm in teška 58 kg; po poklicu uslužbenka in živi v Sydneyju. Tekmovati je začela pred 10 leti, pred tremi leti pa dosega svoj prvi večji uspeh z zmago proti svoji rojakinji Davies. Tokrat je preplavala 400 yrdov v 5:29,9. Leto 1954 je postavila svoj prvi svetovni rekord — na 880 yrdov. Še isto leto je zmagala tudi na igrah britanskega imperija v Vancouverju. Lani ni bila pri pravih močeh, zato pa je letos — med pravnimi za Melbourne porušila svetovni rekord ko 14 svetovnih rekordov. Dostoj je izgubila le enega, tako da je v 13 disciplinah svetovna rekorderka. Trenira jo Frank Guthrie.

SE DRUGO — ME CORMICKOVA
Kakor v skokih z deske je bila tudi v skokih s stolpa najboljša Amerikanka Me Cormickova, ki si je tako pripela še četrto zlato kolajno. IZIDI: 1. Me Cormick 34,85, 2. Irwin (ZDA) 31,43, 3. Myers (SZ) 31,58, 4. Barrigerand (Francija) 28,89, 5. Karakasjan (SZ) 26,95, 6. Jugolova (SZ) 26,40.

V ŽENSKI TELOVADBI RUSINJE
V zadnji disciplini telovadnega sporeda — ritmičnih skupnih vajah za ženske — je zmagala Madžarska s 75,2 pred Švedsko (74,2) in SZ pred Poljsko, ki si delita tretje mesto s 74 točkami. V skupnem ekipnem plasmaju žensk v telovadbi je zmagala SZ s 448,80 t, srebrno kolajno so prejeli Madžarske s 433,50, bronasto pa Romunke s 438,20 točke.

PLASMA POSAMEZNIKOV: 1. Baldini (IT) 521:17, 2. Geyre (Fr.), 3. Jackson (VB), 4. Tuiller (Nem), 5. Schur (Nem), vsi 523:16, 6. Brittain (VB), 7. Pandiano (IT), 8. Moncheraud (Franc), 9. Medina (Meh), 10. Nordvall (Šved), 11. Nyman (Fin), 12. Vermeulen (Fr.), 13. Waleto (Hol), vsi 523:40 itd. Pred startom so morali čistiti vozila. Organizatorji so imeli večkrat predvideti startne številke in so tako tekmovalci oddali na pot s petnajstminutno zamudo.

PLASMA POSAMEZNIKOV: 1. Baldini (IT) 521:17, 2. Geyre (Fr.), 3. Jackson (VB), 4. Tuiller (Nem), 5. Schur (Nem), vsi 523:16, 6. Brittain (VB), 7. Pandiano (IT), 8. Moncheraud (Franc), 9. Medina (Meh), 10. Nordvall (Šved), 11. Nyman (Fin), 12. Vermeulen (Fr.), 13. Waleto (Hol), vsi 523:40 itd. Pred startom so morali čistiti vozila. Organizatorji so imeli večkrat predvideti startne številke in so tako tekmovalci oddali na pot s petnajstminutno zamudo.

Zablestel
Dne 26. januarja 1932, je zagledal luč sveta v Zagrebu pri Forliju Ercole BALDINI, ki je zdaj kronal svojo amatersko kariero z olimpijsko zmago. Ta, 178 cm visok in 70 kg težki kolešar je začel leta 1951, ko je bil še mladinec. Leto dni pozneje je bil že registriran kot tekmovalac — amater. Širša športsna javnost ga je spoznala pred dvema letoma, ko je dosegel svetovni rekord za amaterje v vožnji na eno uro s 44,87 km. Letos pa so ga spoznali tudi zunanji meji Italije. Nastopal je kot dirkač na mestu in v kraju ter povsod opravljal same uspehe. Osvojil je amatersko prvenstvo Italije v zasledovalni in cestni vožnji. Morda bi bil enako storil

kot
lanu. Naskočil je absolutno svetovni rekord v vožnji na eno uro in — ga podrl. Prevozil je 46,394 km, kar je bilo precej bolje od prejšnjega rekorda — Francoza Anquetilla. Baldiniju pravijo tudi »Lokomotiva iz Villanova« in po vseh

meteor
je odsotno. — Kam lahko odpotujeva? Kje je sploh kakšen otok miru? Francija, Anglija, vse meje so zaprte, izbruhnila je vojna, nikjer ne sprejemajo beguncev. — Otto, — je spregovorila Olga z drhtečim in toplim glasom — kamorkoli boš šel, jaz bom vedno s teboj. Ne smem te izgubiti, moje življenje bi bilo potem brez smisla. Stopila je k njemu in ga nežno objela. Njeni zlati lasje so ga poljubovali po licu. Stisnil je zobe, da je ne bi sunil proč od sebe. Nenadoma je občutil, kako ga je objela ledena mrzlica sovraštva. Da, ravno ona naj bi šla z njim, je besno pomislil. — Otto, moram s teboj, ne morem prenesti ločitve, ne morem živeti več kot poprej. Hočem samo tebe, ti moraš biti vedno poleg mene. Morda ne razumeš tega, Otto, dragi moj — krčevito se je privila k njemu in njeno nežno telo je drhtelo od strahu. — Čemu bi se ločila, Olga? Tudi jaz želim ostati vedno s teboj. — Ali je resnica, Otto? — Glas se ji je tresel od radostne vznemirjenosti. — Resnica, zlato moje. Prebrodila sva mnogo nesreč in prebrodila bova tudi to. Ko jo je božal po njenem gladkem in dehtečem vratu, ga je spreletela neka skrivnostna in negotova misel. Strmel je na njeno nočno omario. Tja je maloprej položila svojo torbico. Tam je ležal tudi njen prstan, iz napol odprte torbice pa je gledala rdeča pudrna doza. Dvignila je roke in ga zopet objela. Čutil je njen vroč in vznemirjen dih. — Oh, kako sem srečna, Otto! Otto, dragi moj — je šepetala in ga čedalje močneje stiskala k sebi. — Ničesar slabega ne misli o meni, preveč sem pretrpela in me je sedaj strah od prevelike sreče. Oprosti, da jočem, ne morem drugače... Oh, Otto...

Madžarska: Jugoslavija 2:1 (2:0)

JUGOSLAVIJA: Kováčič, Čipci, Knežič, Žuželj, Ježić, Radonjić, Franjković.

MADŽARSKA: Boros, Henives, Gyarmati, Markovics, Bolvari, Mayer, Karpati.

Tekma je sodil Italijan Battali.

Prav od začetka je bila tekma zelo živahna. Po dveh minutah je

PRI KOLESARJIH NA CESTI

Petrović — na 26. mestu

Kot zadnja kolesarska preizkušnja je bila predzadnji dan na sporedu cestna dirka na 187 km dolgi progi. Kolesarji so morali prevoziti skupno 11 krogov. Startalo je 83 dirkačev iz 28 držav, več kot polovica (45) pa jih je med dirko odstopila. Vreme bilo zelo lepo, čeprav precej sopurno. Brez sprints in brez dirkačev okrog sebe je zmagal Italijan Baldini več kot dve minuti pred škotsko Anglijo in Francozi so sicer ugovarjali, češ da je Baldini dosegel prednost tako, da se je dal nekaj časa vtiči z nekimi avtomobilom, vendar je tekmovalno vodstvo protest zavrnilo. Po vsem tem bitka ni bila kdo ve kako zanimiva. Spočetka so vodili slabši vozači, od polovice proge naprej pa so se lotili vodstva favoriti med katerimi pa je Baldini kmalu nato pobegnil in se pešal do zlatega priznanja. Jugoslovanski zastopnik Veselin Petrović je prispejal na cilj kot šestindvajseti s 5:41 min. zaostanka za zmagovalcem. Njegov plasma je še kar zadovoljiv, saj je med drugimi premagal tudi Italijana Brunija in Avstrijca Wimmerja.

V moštveni razvrstitvi so bili prvi Francozi z 22 točkami pred Veliko Britanijo z 23, Nemčijo 27, Italijo 28 in Švedsko 47.

PLASMA POSAMEZNIKOV: 1. Baldini (IT) 521:17, 2. Geyre (Fr.), 3. Jackson (VB), 4. Tuiller (Nem), 5. Schur (Nem), vsi 523:16, 6. Brittain (VB), 7. Pandiano (IT), 8. Moncheraud (Franc), 9. Medina (Meh), 10. Nordvall (Šved), 11. Nyman (Fin), 12. Vermeulen (Fr.), 13. Waleto (Hol), vsi 523:40 itd. Pred startom so morali čistiti vozila. Organizatorji so imeli večkrat predvideti startne številke in so tako tekmovalci oddali na pot s petnajstminutno zamudo.

sodnik, ki je kaznoval vsak najmanjši prekršek, zaradi medsebojnega obračunavanja izklopi Gyarmati in Franjković. Jugoslovani so nato živahno napadali, vendar je bil vratar Madžarov Boros vsak čas na mestu. V 10. min. je Mayer dosegel prvi gol za Madžarsko. Akcija se je začela pri Markovicsu, ki je zaposlil Mayerja, ta je vrzel žogo Karpati in se rešil iz Knežiča. Ko mu je Karpati vrnil žogo, je z bližnje potresel Kováčičevo svetišče. Obe sedmorici sta bili nato spet zbrani do zadnjega. Jugoslovani so bili v premoči in kazalo je na izenačenje. V 16. min. pa je sodnik izklopi Ježića in z igralcem več so Madžari zabili še drugi gol (strelec Markovics). S tem rezultatom sta moštvi šli na počitek. V prvi minuti drugega polčasa je bil izklopuen Mayer. Jugoslovani so izkoristili številčno premoč in Čipci je znižil rezultat na 1:2. V 9. min. so Madžari spet ostali z igralcem manj — znova je modal iz bazena Gyarmati, vendar tokrat Jugoslovanom ni uspelo izkoristiti ugodne priložnosti. Ceo z igralcem manj so Madžari odbrali igro odprto. Ko pa je bil v 12. min. izklopuen Žuželj, so Madžari začeli zadreževati žogo. Tekma je bila razburljiva in gotovo najlepša na vsem turnirju. Nekajkrat so gledalci, nezadovoljni

BOLGARI TRETJI NA NOGOMETNEM TURNIRJU
Bolgarija : Indija 3:0 (2:0)

V tekmi za tretje mesto nogometnega turnirja sta se pred 10.000 gledalci pomerili večerali reprezentanci Bolgarije in Indije. Tekmo so po pričakovanju odločili sami Bolgari, ki so si tako priborili bronasto kolajno. Ves čas je bila bolgarska enajstoričja v premoči, vendar je po odmoru igrala še s polovico »pare«, kar nekoliko pojasnjuje razmeroma tesni izid. Za uspeh Indijcev je zaslužan tudi vratar Narajan, ki je bil najboljši igralec med svojimi.

Gole za Bolgarijo sta dosegla Diev v 38. in 59. min. ter Stojanov v 42. minuti.

v medicini POZORNOSTI

Kaj pravita kapetana finalistov?

MELBOURNE. 7. dec. Pred jutrišnjo finalno tekmo olimpijskega nogometnega turnirja sta kapetana jugoslovanske in ruske enajstoričje dala izjavi za tisk.

Kapetan SZ Igor NETTO je dejal: »Naše moštvo je odigralo serijo nespornih tekem. Dve sto deset minut smo se borili z Indoneziji in še sto dvajset minut z Bolgarijo. Vse moštvo se bo raztrgano borilo, da bi se prepeljalo za stopnico više. SZ je trd nasprotnik, renomirano moštvo z mnogo rutine. Upam, da bo boj zanimiv.«

Moštvi bosta verjetno nastopila takole: — JUGOSLAVIJA: Radenković, Redović, Kolčak, Krutić, Spajić, Santek, Mujić, Veselinović, Papec, Antić, Seklarić.

SZ: Jasin, Tiščenko, Ogonjok, Paramonov, Bašakkin, Netto, Tatuša, Sahnok, Strelecov, Ivanov, Risikin.

Tekma se bo pričela ob 5.15 po jugoslovanskem času, sodil pa je bo Angles Mann.

Crappova in Rose — zadnja zmagovalca posamič

Zadnji dan plavalnih tekem je bil veliki stadion spet nabit navdušenimi gledalci, bazen pa še posebej prizorišče zagrizenih bojev. Avstralec so tudi včeraj dokazali veliko premoč in osvojili še ob zadnji zlati kolajni. V skupni 13 plavalnih disciplin so Avstralec pobral 8 zlatih kolajni, tako da se kar vsiljuje primerja s Američani v atletiki.

Poraz svetovnega rekorderja

Amerikan George Breen, ki je v predtekmovalnih postavil nov svetovni rekord na 1500 m prosto s časom 17:29, se je moral zadovoljiti z občutkom poraza. Češ, da je Američan dal vse od sebe takrat in mu je za finale zmanjkalo kondicije. Sprva sta vodila Japonec Yamanka in Breen, pri 800 m pa se jima je pridružil še Avstralec Rose, ki je nato zmerom bolj veča hitrost in v finalu zmagal brez kakršnega težav. Murray Rose je tako osvojil vsega tri zlate kolajne (400 m prosto, 4:20,20 in 1500 m). IZIDI: 1. Rose (Avstr) 17:38, 2. Yamanka (Jap) 18:09, 3. Breen (ZDA) 18:15, 4. Garrety (Avstr) 18:26, 5. Slader (Kan) 18:38, 6. Boiteux (Franc) 18:38, 7. Aoki (Jap) 18:38, 8. Winram (Avstr) 19:06,2.

Sladko maščevanje Crappove

Na 400 m prosto sta bili po pričakovanju najresnejši kandidati za zlato kolajno Avstralki Crappova in Fraserjeva. Zmagala je premočno prva in se tako oddolžila »drugim« rojakinji za poraz na 100 m. Dosegla je hkrati no volimpijski rekord, odlikovala

pa se je tudi 14-letna Amerikanka Rooska, ki je anela bronasto kolajno. IZIDI: 1. Crapp (Avstr) 4:54, 2. Fraser (Avstr) 5:02, 3. Rooska (ZDA) 5:07, 4. Shriver (ZDA) 5:12, 5. Szekely (Madž) 5:14, 6. Morgan (Avstr) 5:14, 7. Frost (Franc) 5:15, 8. Gyöngy (Madž) 5:21,4.

SE DRUGO — ME CORMICKOVA
Kakor v skokih z deske je bila tudi v skokih s stolpa najboljša Amerikanka Me Cormickova, ki si je tako pripela še četrto zlato kolajno. IZIDI: 1. Me Cormick 34,85, 2. Irwin (ZDA) 31,43, 3. Myers (SZ) 31,58, 4. Barrigerand (Francija) 28,89, 5. Karakasjan (SZ) 26,95, 6. Jugolova (SZ) 26,40.

V ŽENSKI TELOVADBI RUSINJE
V zadnji disciplini telovadnega sporeda — ritmičnih skupnih vajah za ženske — je zmagala Madžarska s 75,2 pred Švedsko (74,2) in SZ pred Poljsko, ki si delita tretje mesto s 74 točkami. V skupnem ekipnem plasmaju žensk v telovadbi je zmagala SZ s 448,80 t, srebrno kolajno so prejeli Madžarske s 433,50, bronasto pa Romunke s 438,20 točke.

PLASMA POSAMEZNIKOV: 1. Baldini (IT) 521:17, 2. Geyre (Fr.), 3. Jackson (VB), 4. Tuiller (Nem), 5. Schur (Nem), vsi 523:16, 6. Brittain (VB), 7. Pandiano (IT), 8. Moncheraud (Franc), 9. Medina (Meh), 10. Nordvall (Šved), 11. Nyman (Fin), 12. Vermeulen (Fr.), 13. Waleto (Hol), vsi 523:40 itd. Pred startom so morali čistiti vozila. Organizatorji so imeli večkrat predvideti startne številke in so tako tekmovalci oddali na pot s petnajstminutno zamudo.

PLASMA POSAMEZNIKOV: 1. Baldini (IT) 521:17, 2. Geyre (Fr.), 3. Jackson (VB), 4. Tuiller (Nem), 5. Schur (Nem), vsi 523:16, 6. Brittain (VB), 7. Pandiano (IT), 8. Moncheraud (Franc), 9. Medina (Meh), 10. Nordvall (Šved), 11. Nyman (Fin), 12. Vermeulen (Fr.), 13. Waleto (Hol), vsi 523:40 itd. Pred startom so morali čistiti vozila. Organizatorji so imeli večkrat predvideti startne številke in so tako tekmovalci oddali na pot s petnajstminutno zamudo.

Zablestel
Dne 26. januarja 1932, je zagledal luč sveta v Zagrebu pri Forliju Ercole BALDINI, ki je zdaj kronal svojo amatersko kariero z olimpijsko zmago. Ta, 178 cm visok in 70 kg težki kolešar je začel leta 1951, ko je bil še mladinec. Leto dni pozneje je bil že registriran kot tekmovalac — amater. Širša športsna javnost ga je spoznala pred dvema letoma, ko je dosegel svetovni rekord za amaterje v vožnji na eno uro s 44,87 km. Letos pa so ga spoznali tudi zunanji meji Italije. Nastopal je kot dirkač na mestu in v kraju ter povsod opravljal same uspehe. Osvojil je amatersko prvenstvo Italije v zasledovalni in cestni vožnji. Morda bi bil enako storil

kot
lanu. Naskočil je absolutno svetovni rekord v vožnji na eno uro in — ga podrl. Prevozil je 46,394 km, kar je bilo precej bolje od prejšnjega rekorda — Francoza Anquetilla. Baldiniju pravijo tudi »Lokomotiva iz Villanova« in po vseh

meteor
je odsotno. — Kam lahko odpotujeva? Kje je sploh kakšen otok miru? Francija, Anglija, vse meje so zaprte, izbruhnila je vojna, nikjer ne sprejemajo beguncev. — Otto, — je spregovorila Olga z drhtečim in toplim glasom — kamorkoli boš šel, jaz bom vedno s teboj. Ne smem te izgubiti, moje življenje bi bilo potem brez smisla. Stopila je k njemu in ga nežno objela. Njeni zlati lasje so ga poljubovali po licu. Stisnil je zobe, da je ne bi sunil proč od sebe. Nenadoma je občutil, kako ga je objela ledena mrzlica sovraštva. Da, ravno ona naj bi šla z njim, je besno pomislil. — Otto, moram s teboj, ne morem prenesti ločitve, ne morem živeti več kot poprej. Hočem samo tebe, ti moraš biti vedno poleg mene. Morda ne razumeš tega, Otto, dragi moj — krčevito se je privila k njemu in njeno nežno telo je drhtelo od strahu. — Čemu bi se ločila, Olga? Tudi jaz želim ostati vedno s teboj. — Ali je resnica, Otto? — Glas se ji je tresel od radostne vznemirjenosti. — Resnica, zlato moje. Prebrodila sva mnogo nesreč in prebrodila bova tudi to. Ko jo je božal po njenem gladkem in dehtečem vratu, ga je spreletela neka skrivnostna in negotova misel. Strmel je na njeno nočno omario. Tja je maloprej položila svojo torbico. Tam je ležal tudi njen prstan, iz napol odprte torbice pa je gledala rdeča pudrna doza. Dvignila je roke in ga zopet objela. Čutil je njen vroč in vznemirjen dih. — Oh, kako sem srečna, Otto! Otto, dragi moj — je šepetala in ga čedalje močneje stiskala k sebi. — Ničesar slabega ne misli o meni, preveč sem pretrpela in me je sedaj strah od prevelike sreče. Oprosti, da jočem, ne morem drugače... Oh, Otto...

JUNAK DNEVA

Avstralki Fraserjerja in Crappova — najboljši plavalci sveta

— Morda bo prispel z večernim vlakom. — Nimam časa čakati — je rekel Otto in vstal. — Ko bo prišel, sprejmite vi stvari, ki jih bo prinesel. Vendar ne odpirajte ničesar! Na ulici je bilo vroče in soparno. Otto je razmišljal o Čedi. Videl ga je tistega dne z Domagojem in ni dvomil, s čim se bavi. Toda, po vsemu sodeč, Čeda ni šef. On gotovo ni napisal tistega skrivnostnega poročila, sicer ne bi občeval tako — z Nevenko. Tega šef ne bi napravil, držal bi v tajnosti svojo identiteto. Vendar se ni nevarnost prav nič zmanjšala. Čeda je vdrl v njegovo gnezdo in ni več važno, ali je zvedel kaj in koliko je zvedel. Ze samo dejstvo, da je sovražnik nekaj njuhjal je zadosti usodopolno. Ne sme se več obotavljati, napočil je že skrajni čas za končno akcijo. Sel je v »Ruski care«. Telefonično je poklical Gubareva, ki je prihitel že čez nekoliko minut. — Ne smemo izgubljati niti minute več — je rekel Otto počasi, toda odločno. — Poročilo bom napisal čez dva dni. Izročil ga boš Nevenki in jo stalno zasledoval, toda tako, da te nihče ne bo opazil. Šef se bo moral pojaviti! Razumeš? — Strašno neumno je vse skupaj — je odvrnil mirno Gubarev. — Zakaj? — se je začudil Otto. — Kdo ve, kdaj bo prišel? Če ga ne bo čez dva dni in dve noči, ne bom mogel vzdržati brez spanja. — To ni problem! Ponoči te bom jaz nadomeščal. Morava ga uloviti, če ne, bova šla obadva k hudiču. Napravil sem načrt. Zvedeti morava, kje stanuje in ničesar več. Če se bo pojavil, ga zasleduj in pazi, kam bo odšel. Ne spuščaj ga z očmi, dokler ne boš natančno ugotovil, kje stanuje. Ne zahtevam ničesar drugega od tebe, vse ostalo bom jaz naredil. Če ne bo meni uspelo, boš imel še vedno čas... — To je tvoja stvar — ga je povesel Gubarev. — Jaz

nočem nikamor dalje od našega spoznanja. Zasledovati ga, s tem se še strinjam, nikakor pa ne, da bi moral jaz popravljati, če bi tebi spodletelo. — Dobro, ne izgublajva časa po nepotrebnem. Ti si pač strahopetec. — Meniš? — Gubarev ga je užaljeno pogledal. — Vidim na tebi. Mislim, da boš za svojo nalogo rabil dvojce spodnjih hlač. Gubarev je pogumno pljunil v svoje dlani. — Predlagam, da obratunava z njim oba skupaj. — To sem pričakoval od tebe. Sedaj bo mnogo lažje!

41.
Ko je zapustil kavarno, se mu je odvalil kamen od srca. Gubarevu je verjel in vse skupaj ni več bilo tako črno kot malo prej. Počasi se je povzpela v svoje stanovanje. Odprl je vrata in neslišno stopil v predsobo. Olga je stala v svoji sobi pred ogledalom. V roki je držala torbico. Zdelo se mu je, da se je nalahno zdrznila, ko ga je opazila. — Ali nisi v gledališču? — je vprašal ravnoodušno. — Danes zvečer ne. Zakurila sem v kopalnici. Ali se boš tudi kopal? Imela je najnedolžnejši obraz na svetu. Otto se je zresnil. — Komu je danes do kovanja? Ali si čitala, kaj se dogaja? Nemci so bombardirali Varšavo. Dal ji je časopis, v katerega se je nepremično in molče zagledala. — To je vojna, Otto! — je dejala čez nekaj časa z globokim glasom. — Tako kaže, — je odgovoril površno. — Mislim, da bova imela srečo in bova vsaj malo časa preživela v miru. Najbrž se bom moral ponovno seliti. Toda kam? — Pogledal jo

za gospodarstvo v Gregorčičevi ulici in ne v sredo, kakor je bilo prej objavljeno po nesporazumu.

OLIMPIJSKI DROBIZ
FK Hiriija obvešča članstvo, da Vukov šesti v mušji kategoriji bo občni zbor kluba v četrtek 13. t. m. ob 18. uri v dvorani Sveta

LESNO INDUSTRIJSKO PODJETJE LJUBLJANA
PARMOVA ULICA 37/I trakt sprejme
1. IZUČENEGA STROJNIKA za upravljanje parne lokomotive Wolf;
2. DVA KURJACA za kurjenje parne lokomotive Wolf s potrebnim izpitom;
3. MOŠTRA MEHANIČNE DELAVNICE, absolvent delovodske šole s položenim izpitom. Zahteva se vsaj 5-letna praksa na takem delovnem mestu, po možnosti v lesno predelovalni industriji. — Obvladati mora dobro lesno obdelovalne stroje.
Delovno mesto je pri lesno industrijskem obratu Radomlje, ž. p. Jarše pri Domžalah, p. Radomlje. Pismene prošnje z opisom dosedanjega službovanja vložite ali se osebno zglasite pri upravi v Ljubljani ali pa direktno pri Lesno industrijskem obratu v Radomljah. 9240-A

Umrla je naša ljubljena žena, mati, sestra in teta **MARA MILHOFFER vd. HILLE roj. JANŠA**
Pogreb nepozabnega pokojnice bo v nedeljo, 9. decembra 1956, ob 14.30 z Zal iz Marijine mrl. vežice na Zalah.
Zalujoči: mož ing. Zvonimir Milhofer, hči Elvira Fifi Hilda, sestra Lina Kreutz in ostalo sorodstvo.
Ljubljana, München, Dunaj, Sevnica, Krško, 7. decembra 1956.

V Globoki žalosti sporočamo, da nas je v 83. letu starosti nenadoma zapustil naš preljubi mož, oče in stari oče **MILOŠ GRMOVŠEK**
Šolski nadzornik v pokoju
Pogreb nepozabnega pokojnika bo v soboto, 8. decembra 1956, ob 15. uri iz hiše žalosti v Slovenjem Gradcu.
Zalujoča žena Ana, sin dr. Srečka in hčerka Slavica z družinama.

Sporočamo žalostno vest, da je v četrtek, dne 6. decembra, ob 19. uri po dolgotrajni in hudi bolezni v 70. letu starosti umrla naša predbora mamica **IVANA ŠOLN roj. KENDA**
Pogreb bo v soboto, 8. decembra 1956, popoldne iz hiše žalosti v Dolškem na pokopakišče v Brestanici.
Zalujoči: soprog Martin, sinovi: Jože s Frido, Ivan, Rudi z Režiko, Viki z Zoro in sinčkom Zoranom ter Fonzi in Ludvik.

Sporočamo, da je umrl **ing. PAVEL KRYL**
profesor v pokoju
Pogreb bo v soboto, 8. decembra 1956, ob 15.30 z Zal.
Zasluznega pokojnika bomo ohranili v hvaležnem spominu!
TEHNIŠKA SREDNJA ŠOLA GRADBENA SREDNJA ŠOLA V LJUBLJANI